

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ANUL XVI NR. 30 (634) — 22 iulie 1967

flacăra

CINSTIREA EROILOR DE LA MĂRĂȘEȘTI

La Muzeul militar central din București a avut loc reorganizarea și îmbogățirea celor două săli dedicate evocării primului război mondial. La vechile exponate s-au adăugat altele, la fel de interesante și pline de semnificații. Amintim câteva: ordinul Virtutea militară și brevetul însemnului ce au aparținut voluntarului Gh. Donici, în etate de 64 ani, căzut eroic în fruntea luptătorilor vestitei șarje de la Babănești; uniformele și distincțiile generalului D. Lambru, comandantul Diviziei 21 infanterie, și ale generalului Ernest Broșteanu, comandantul Diviziilor 11 și 12 infanterie, unități acoperite de glorie în luptele de apărare din 1916 și apoi în cele din campania anului 1917; casca și decorațiile locotenentului Spiridon Opreșcu, din Regimentul 47/72 infanterie, participant la lupta de la Răzoare din 6 august 1917, care după aproape trei decenii avea să ia parte la acțiunile insurrecționale din zona orașului Ploiești, unde deținea funcția de comandant de garnizoană cu grad de colonel; sabia locotenentului Constantin Singoreanu din Regimentul 72 infanterie, unul din primii ofițeri căzuți în luptele de la Jiu; scrisori pe coajă de mesteacăn trimise de ostași din tranșeele Mărășeștilor către cei dragi; uniformă purtată pe frontul român de generalul H.M. Berthelot, comandantul misiunii militare franceze din România.

De asemenea, pentru îmbogățirea documentației memorialistice privitoare la bătăliile de la Mărășești, Mărășești și Oituz au fost înregistrate pe bandă de magnetofon amintirile unor participanți la aceste acțiuni. Printre alții, s-au făcut imprimări generalului Iacob Zadic, șeful de stat major al Armatei I române la Mărășești, astăzi în vîrstă de 99 ani; locotenentului de rezervă Gh. Radulescu din Regimentul 43/59 infanterie, comandantul de companie al eroinei Ecaterina Teodoroiu; sublocotenentului I. Teodoriu (actualmente general pensionar) din Regimentul 9 călărași, care s-a remarcat în luptele de la Oituz etc.

Acestea sînt doar cîteva pregătiri dintr-un complex de acțiuni ce s-au întreprins la Muzeul militar central în cinstea aniversării a 50 de ani de la eroicele lupte de la Mărășești.

C. CĂZĂNIȘTEANU

DE-A REPARTIȚIA

La Combinatul de celuloză și hîrtie-Suceava aprovizionarea cu materie primă se face tocmai de la Tirgoviște prin I.A.P.S.-Ploiești. Oamenii (știau ei ceva!) au protestat. Dar răspunsul Direcției generale de aprovizionare și desfacere din cadrul M.I.C. a fost clar: vă aprovizionăm de acolo de unde vă dăm noi repartiția! Și-așa lemnul se aduce la Suceava din regiunile Brașov și Oltenia iar soda caustică (folosită la prepararea celulozei) de la Ocna Mureș (360 km) și Govora (800 km), deși la circa 200 km se află Combi-

natul chimic-Borzești. Și joaca de-a repartiția continuă. De exemplu, Combinatul are nevoie de o conductă de 168 mm ce se fabrică la Uzina de țevi-Roman (100 km de Suceava); repartiția îl obligă s-o cumpere de la Ploiești (450 km)! Combinatul vrea să obțină 6 000 t sodă caustică de la Borzești (200 km). Direcția (tot ea!) îi anulează din comandă cantitatea de 1 700 t, obligîndu-l să și-o procure de la Uzinele sodice-Ocna Mureș (360 km). În același timp (doar comedia trebuie jucată pînă la sfîrșit), Borzeștii aprovizionează cu sulfat de sodiu și sodă combinate din... Oradea și Dej!! Să se mai mire cineva că în asemenea condiții crește (nejustificat) costul transportului și (implicat) al produselor finite? Că pînă în prezent nu s-a acoperit întregul necesar de materie primă, pentru producția lui '67 lipsind încă: 59,3 t clei de oase, 28,5 t colofoniu, 311,7 t sodă caustică, 899,5 t sulfat de amoniu? Că aceste lipsuri afectează îndeplinirea planului lună de lună și trimestru de trimestru?

Dintr-o discuție avută la serviciul aprovizionării al combinatului aflăm singura soluție care poate remedia situația. Ne grăbim s-o transmitem celor interesați (Direcția generală de aprovizionare și desfacere din cadrul Ministerului Industriei Chimice etc., etc.): să se creeze baze regionale de desfacere cu depozite specializate care să fie în măsură a satisface nevoile tuturor întreprinderilor din regiune... Simplu? Se poate, dar pentru asta tot trebuie să cunoști harta țării și să fii pătruns de marele adevăr că cea mai scurtă distanță între două puncte este linia dreaptă...

Mihai VALERIU

INSTANTANEE

VENIȚI CU ȚAPU' DE-ACASĂ!

Adu, Doamne, canicula! Nu ne pasă. Ne-a binecuvîntat trustul local de cofetării și răcoritoare cu o mulțime de centre unde să ne potolim setea.

- O bragă rece, vă rog!
  - N-avem bragă.
  - Un sirop mare de zmeură.
  - Numai mic putem servi.
  - Vreau unu' mare.
  - Vreți degeaba. N-avem țapi.
- Te duci la alt centru de răcoritoare. La cel de pe Calea Victoriei, să zicem, lîngă poștă.
- Un sirop mare, vă rog!
  - Vă putem servi numai unul mic.
  - Nici dumneavoastră n-aveți țapi?
  - Nu, domnule, și avem dispoziție de la trust să servim răcoritoare numai cu pahare mici.
  - Și n-am voie să beau cu țapu'?
  - Ba da. Dar veniți cu țapu' de acasă!

Ați auzit, insectaților? Cînd plecați în oraș, puneți-vă țapu-n traistă. Doamne, nu mai adu canicula!

NUMAI GÎTUL VI-L PUTEM MĂSURA

Magazinul universal «Victoria» — secția galanterie bărbătească. Un bătrînel vrea să-și cumpere o pereche de chiloți. Vînzătoarea e foarte amabilă:

- Vă plac?
  - Da, dar aș vrea să-mi măsurați talia!
  - Numai din ochi — răspunde fata.
  - Vreau să mi-o măsoar cu metrul — insistă bătrînelul.
  - Fata suspină:
  - Nu avem decît un metru ciung. E scurt. Numai gîtul vi-l putem măsura cu rămășița asta de metru.
- Am aflat un amănunt. Metrul acesta invalid nu e proprietatea magazinului. L-au cumpărat fetele pe banii lor. Și metrul s-a rupt. Oare nu este în stare magazinul universal «Victoria» să doteze vînzătoarele de la secția galanterie bărbătească cu cele trebuincioase (în cazul de față cu un metru) pentru a servi pe cumpărători civilizat?

ARE BIRTĂȘIȚA DREPTATE...

Lîngă restaurantul «Ciocîrlia» e un pui mai mic de-al său, bodega Ciocîrlia. Aici se bea cea mai grozavă cafea din București. Nu credeți?

- O cafea, vă rog!
  - Nicăieri în Capitală nu ți se servește cafeaua atît de rapid. O ai cît ai zice pește. O guști. E rece. E apoasă. E veche.
  - Am cerut o cafea, nu o poșică. Chelnerița nu se lasă:
  - Ce-ar fi, domnule, dacă toți clienții ar fi ca dumneata? Nu ne-am face planul.
- Are birtășița ceva dreptate. Dacă ar servi o cafea proaspătă, cinstită

și nebotezată nu și-ar face planul dumisale.

Gh. MINIȘAN

START LA POIANA MĂRULUI!

Drumul spre comuna Poiana Mărului din raionul Fălticeni trece obligatoriu peste pîrîul Fîntînele, mai exact, peste podul pe care-l vedeți în fotografie. De fapt nu mai trece de astă-primăvară de cînd podul — neîngrijit și cu birnele putrede — s-a prăbusit. Și așa a rămas pînă astăzi pentru că sfatul popular (președinte Simion Panțiru) socotește că reparația nu e de resortul lui ci de al Întreprinderii forestiere-Fălticeni (de altfel, vital interesată în transportul materialului lemnos). La rîndul ei, întreprinderea așteaptă cu o inexplicabilă resemnare inițiativa sfatului popular.

Cum era și firesc, cursa de autobuze D.R.T.A. dintre Fălticeni și Premătaru s-a întrerupt.

Așa că, din primăvară pînă acum locuitorii comunelor din preajma încîntătoarei Obcine Stînișoara de barcă din autobuz la capătul podului și trec frumușel cu picioarele prin apă sau, dacă sînt mai îndrăzneți, fac echilibristică pe vreuna din birnele care se mai mențin la locul lor. Pe urmă se aștern la drum cale de 4-5 kilometri, zorînd să nu-i apuce noaptea pe drum. Văzîndu-i înșirați pe parcurs s-ar zice că oamenii de prin partea locului n-au altă grijă decît cucerirea inșignei de poli-sportiv. Localnicii sînt însă de părere că e timpul ca «organizatorii» acestei întreceri sportive să dea startul unei competiții al cărei obiectiv să fie: cine repară mai repede podul. O asemenea întrecere ar fi mai utilă.

Ion Valeriu POPA

TUDOR ARGHEZI

FORȚA ÎNNOITOARE A CUVÎNTULUI ARGHEZIAN

de acad. AI. PHILIPPIDE

În dezvoltarea literaturii române din veacul nostru, Tudor Arghezi reprezintă în primul rînd o adîncă și permanentă forță de înnoire în ce privește expresia literară. Înnoirea pe care Arghezi a înfăptuit-o chiar de la începutul carierei sale, acum șaptezeci de ani, nu atinge numai arta literară ci merge mult mai departe, în adîncime, pînă la rădăcinile limbii. Fraza lui Arghezi — de recunoscut dintr-o mie — este delaolaltă stranie și firească; este stranie în răsucirea ei care, mergînd uneori împotriva spiritului limbii, dă limbii, tocmai prin această răsucire, o frumusețe inimitabilă; și este firească, totuși, adică dă o puternică impresie de spontan, de primordial, ca un izvor care țîșnește din adîncuri, încărcat cu puteri miraculoase.

Dar faptul cel mai remarcabil din toată această acțiune de înnoire a expresiei (pe care în spațiul limitat al însemnărilor de față abia dacă o putem indica, foarte sumar) este că Arghezi a turnat în forma lui, nouă, o simțire adînc românească. Cultura milenară pe care atîta vreme poporul român a purtat-o scrisă numai în inima lui își face auzită vocea străveche în versurile înnoitoare ale lui Arghezi. Avem aici o rară îmbinare între un fond popular viguros și primordial și o expresie foarte personală, ce se face simțită uneori printr-o simplă strămutare a doi termeni dintr-o frază, printr-o ușoară deviere de la topica obișnuită a limbii. S-au făcut deja cercetări în această privință și mai este loc încă pentru multe alte cercetări ale stilului lui Arghezi. Prin transparența acestui stil atît de personal substanța românească nu numai că apare cu însușirile ei profunde, dar ea își sporește în chip considerabil puterea de pătrundere în memoria cititorului. Variind la nesfîrșit expresia cîtorva teme fundamentale, printre care una din cele mai puternice este, desigur, un sentiment vibrant al familiei, înălțat și extins pînă la proporțiile umanității, Arghezi și-a păstrat forța înnoitoare a cuvîntului pînă în ultimele zile ale vieții excepțional de lungi și de viguroase. Viața omului s-a sfîrșit. Viața operei sale intră de pe acum într-o durată ce se va confunda cu durata limbii căreia puterea stilului său i-a dat, în versuri și în proză, o înfățișare nouă, inimitabilă.

Una dintre ultimele imagini ale poetului: mai 1967.

De-a lungul străzilor Capitalei mii de bucureșteni au luat parte cu durere la clipa despărțirii de marele poet Tudor Arghezi.

vara fierbinte 1917

FORȚA
INNOVARE
A CUVINȚII
ARHEIAN
de la Al. P. P. P.

▲ O companie din Regimentul 35 infanterie, în marș, pentru ocuparea poziției.

► În această fotografie-document poate fi recunoscut poetul Al. Vlahuță (x) în mijlocul unor ofițeri cantonați la Movilița, un sat la câțiva kilometri nord-vest de Mărășești.

Printre filele cele mai glorioase scrise de poporul român în istoria luptelor sale împotriva cotoritorilor, pentru apărarea ființei naționale, este și cea care consemnează eroicele bătălii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, în anul 1917.

Împlinirea a 50 de ani de la aceste neuitate evenimente istorice ne prilejuiește reafirmarea sentimentului de fierbinte și eternă recunoștință pentru cei ce și-au jertfit viața pentru împlinirea aspirațiilor de veacuri ale poporului nostru: libertate, independență, unitate națională. Țara întreagă va sărbători cum se cu-

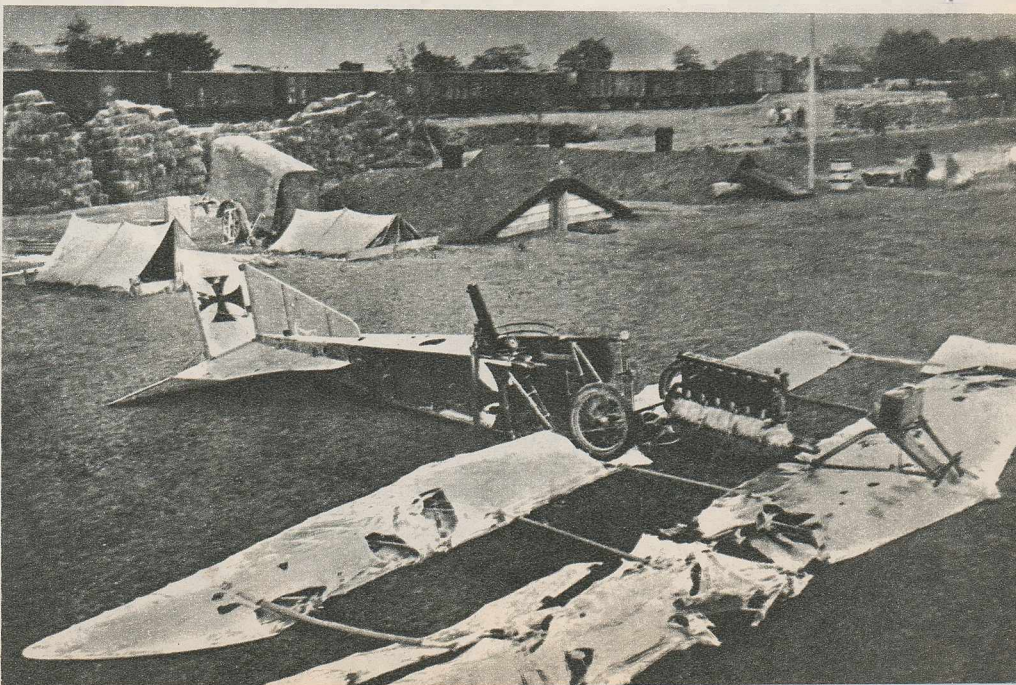

Mortier amplasat în tranșee.

Înfringurate pregătiri de luptă. Ostașii români deprind folosirea unui nou tip de mitralieră.

Anul 1917 a marcat începutul folosirii aviației în război. Iată — pe frontul de la Mărășești — un avion inamic distrus de ostașii armatei române.

vine amintirea eroilor de la Mărăști, Mărășești, Oituz.

Prezentăm cititorilor noștri câteva documente fotografice ale vremii. Este de la sine înțeles că acum cincizeci de ani fotoreporterul de război, lucrând cu mijloace tehnice rudimentare, n-a putut lăsa posterității o imagine cât de cât cuprinzătoare a acelor zile fierbinți. Cu toate acestea s-au păstrat, în condiții grele, un număr de clișee (negative pe sticlă) executate în condiții și mai grele de cîțiva fotoreporteri anonimi dar însuflețiți de un înalt spirit patriotic. Iată cîteva din acele imagini.

H₂O cere ajutor!

O «maree» policromă inundă aproape fără încetare cursurile mai importante de apă ale țării. Rezultat: se duc anual pe... apa sîmbetei circa 15 100 tone acid sulfuric, 58 000 tone borhot furajer, 136 000 tone acizi lignosulfonici, 15 000 tone acid sulfuric, precum și alte sute și mii de tone de plumb, crom, mercur, fenol, de care economia noastră are atîta nevoie și care, în parte, ar putea fi recuperate. Convertită în bani, cifra e de ordinul a zeci de milioane de lei. În același timp apa degradată, provenită de la întreprinderile ale căror stații de epurare nu funcționează satisfăcător, provoacă mari pagube în aval, nemaiputînd fi, de multe ori, folosită nici pentru irigații și nici în piscicultură. Iar alte mari unități industriale sînt nevoite să procedeze la o repurificare a unor astfel de ape, ceea ce include investiții suplimentare și uzarea prematură a utilajelor (în cazul că există!). «Hiba»: din cele aproximativ 1 000 stații de epurare 48 la sută funcționează necorespunzător!

Nu «toate sînt apă», cum ziceau filozofii în sandale ai școlii din Milet, dar activitatea întregii industrii, și nu numai a ei, este de neconceput fără prezența lichidului incolor și aparent atît de ieftin. O elementară regulă profesională și etică spune că folosindu-te de un lucru ce nu-ți aparține în exclusivitate trebuie să-l și înapoezi măcar în starea în care l-ai primit. În cazul apei: să-i redai acele calități care-i dau dreptul la blazonul H₂O. Într-o țară industrială, adevărate fluvii aleargă prin conducte, provenite din vămuirea (și nici nu se poate altfel!) a mai fiecărui rîu. Cînd însă rîurilor li se înapoiază apa, ceea ce deversează canalele colectoare și conductele unor întreprinderi, se poate numi orice numai apă nu.

PRIN STAȚIA DE EPURARE SE SCURG BANI LICHIZI

«Stație de epurare» se cheamă, în-deobște, o suită de decantoare și filtre care rețin «grosul» impurităților, stație la care se pot adăuga, în funcție de eficiența obținută, și alte instalații. Important este ca ceea ce se deversează în rîuri să se încadreze într-un stas care fixează limita de la care începe sau, mai bine-zis, nu trebuie să înceapă poluarea apelor. Or, de pildă, randamentul stației ver-rabilei Fabrici de zahăr-Chitila (înființată la 1875) este de 15% impurități reținute, față de 90% cît ar fi necesar. Fabrica aruncă, așadar, în apele vecine, cu 75% mai multe impurități decît limita tolerabilă. De la Fabrica de zahăr-Chitila și-a croit drum saponina, substanță organică mare consumatoare de oxigen, provenită din apele de difuzie (de la fierberea sfeclii de zahăr). Rezultatul? Pe de o parte apele lacurilor bucureștene au fost năclăite toamnă de toamnă, iar pe de altă parte tone și tone de zahăr au fost date la pești, care, de altminteri, îl suportă foarte greu... După ceea ce răspunzătorii denumesc delicat ultimul «incident» din toamna trecută, soldat printre altele și cu degradarea unor întinse suprafețe de apă reputate ca locuri de agrement și de interes turistic, s-au adus, în fine, unele îmbunătățiri stației de epurare, se prevăd ameliorări pentru viitor. Om trăi și om vedea.

Dacă în cazul amintit era vorba de o stație de epurare îmbătrînită și ineficientă, ținînd la rîndu-i de cea mai veche fabrică de zahăr din țară, ce se poate spune de Combinatul de îngrășăminte chimice-Tg. Mureș, unitate modernă, de

◀ Ceea ce se duce și nu se mai întoarce prin acest canal colector (Combinatul chimic-Tîrnăveni) echivalează anual cu tone de crom, clor și bicromat. Dacă stația de epurare ar funcționa eficient, numai prin recuperarea cromului din noroaie s-ar cîștiga 100 000 lei pe an!

prim rang, a industriei noastre? Aflăm de la inginerul șef al combinatului, tov. Vasile Urdea, că o dată cu intrarea în producție s-a pus în funcțiune și stația de epurare proiectată de I.P.R.A.N.-București. S-a constatat însă că în proiect nu se prevăzuse decât o stație de neutralizare pentru ape acide, considerându-se că în rest se vor evacua numai ape curate. În realitate combinatul evacuează ape cu concentrații ridicate de amoniac și azotat de amoniu, a căror reacție nu este acidă ci alcalină! Și asta cu un debit de 2 500 mc/oră! O greșală de proiectare pentru a cărei remediere sînt necesare 14 000 000 lei. Conducerea combinatului consideră că este o investiție prea costisitoare și nerentabilă. Pe zi ce trece însă concentrațiile de amoniac și azotat de amoniu devin kilograme, tone (260 și respectiv 1 080 în primele luni ale anului), și dacă s-ar evalua în câțiva ani pierderile (așa cum nu se prevede!) nu știm dacă cifra n-ar fi prin preajma celei necesare înfăptuirii proiectului «nerentabil».

...Împreună cu tovarășa Suha Aspazia, șefa serviciului de protecția apelor din Tg. Mureș, am vizitat fabrica de zahăr din localitate. De la darea ei în funcțiune, în 1963, fabrica și-a mărit necontenit producția. Capacitatea stației de epurare a rămas însă aceeași (prevăzută pentru un debit inițial de 48 mc/oră, ea evacuează la ora actuală 288 mc/oră). Impurități concentrate ajung direct în Mureș. Niciodată nu s-a reușit ca înaintea începerii procesului de producție, care la fabricile de zahăr coincide cu recoltarea sfeclii (deci pe la jumătatea

lui septembrie), cele șase platforme cu nămol să fie golite. An de an, în straturi tot mai groase, nămolul și alte substanțe organice devin adevărate dealuri a căror miasmă se răspîndește pînă departe în jur. Iar cînd dă căldura...

Se poate spune că problema eficienței stațiilor de epurare a fost lăsată oarecum la coadă. Din cele 200 obiective industriale prevăzute a fi dotate cu stații, eșalonat, au fost date în funcțiune în perioada 1963-1965 numai 12, iar din 184 stații de epurare care pînă anul trecut trebuiau extinse la capacitatea necesară au fost realizate numai 37! Alte întreprinderi noi care au investit mari sume în stații moderne se plîng de proasta lor funcționare (I.P.R.A.N.-București se pare a fi principala țintă a criticilor). Deci e vorba și de o lipsă a unor documentații adecvate. Dar «argumentul» de care se izbesc cel mai adesea lucrătorii inspecției de stat a apelor este că aceste investiții sînt greu sau de loc recuperabile. Mai pe românește, bani zvîrliți pe gîrlă... Oare chiar așa să fie?

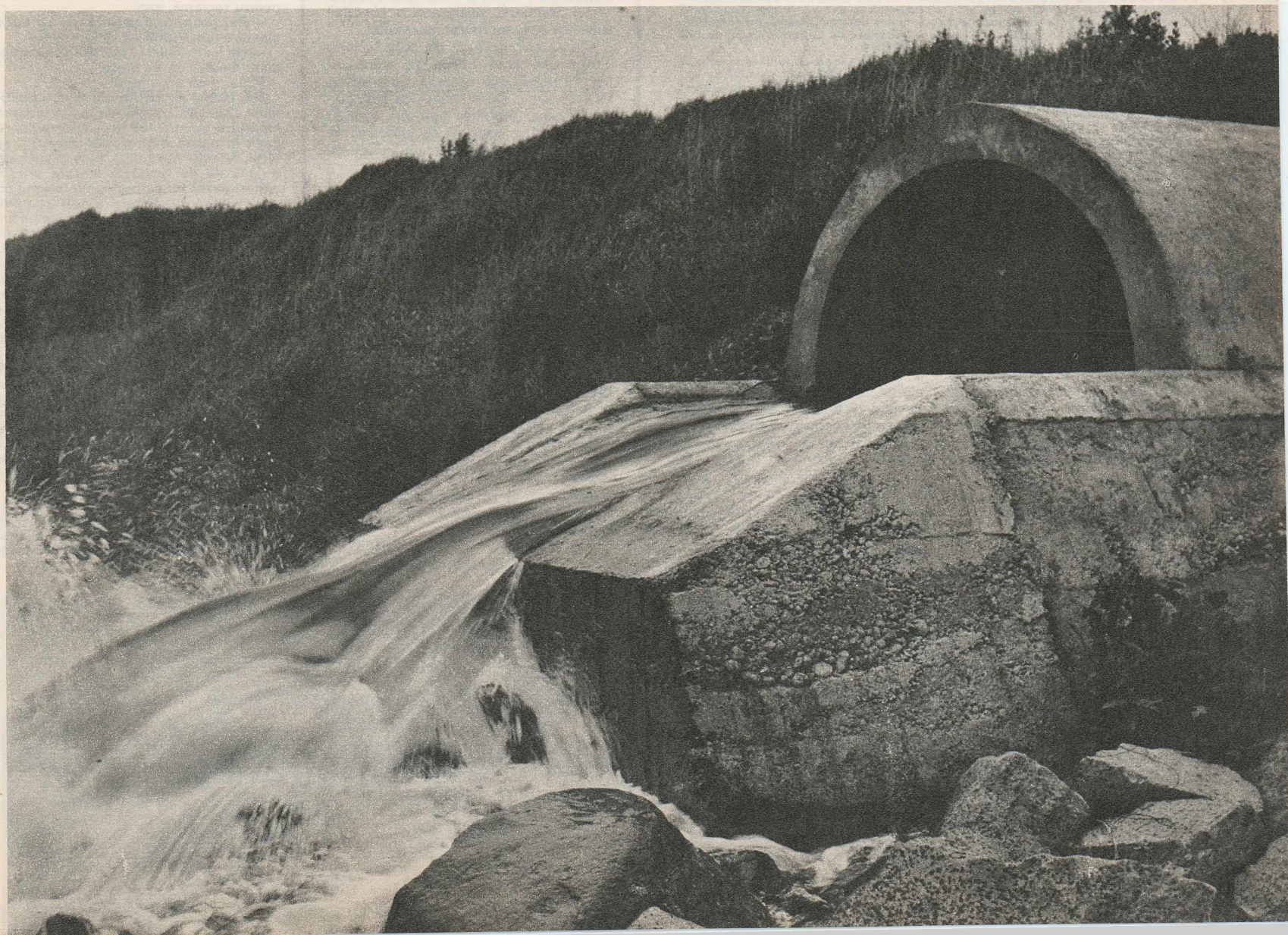
UN CALCUL EDIFICATOR

Stația de epurare de pe Tirnava Mare a Uzinei chimice metalurgice-Copșa Mică funcționează, pare-se, mulțumitor. Nu se vor mai semnala deversări cu conținut de plumb și urme de cadmiu. Revizuită, ea a reținut în luna aprilie a.c. 38 tone nămol cu conținut de metal în proporție de 60-70%, din care, printr-o nouă recirculare, s-a obținut o cantitate de metale în valoare de aproxima-

(Continuare în pag. 8)

În mijloc — apă, așa cum ar trebui să fie. În dreapta și-n stînga — ceea ce deversează canalele Combinatului Tirnăveni și, respectiv, Fabrica de conserve Tg. Mureș. Fără comentarii...

Tunuri contra apelor limpezi... Cu asemenea artilerie grea, zi și noapte, fără încetare, fabricile și combinateleucid viețuitoarele și plantele acvatice, aruncînd în apele riurilor sute și mii de tone de substanțe care, reținute, ar putea fi valorificate.

GRABA ÎN GOL

de Eugen FRUNZĂ

Un tânăr de 18 ani îmi adresează o scrisoare din care desprind câteva rânduri:

«Eu scriu literatură de foarte mult timp. Opera mea se compune din poezii, proză și dramaturgie într-un număr divers de acte. Sînt convins că dacă aş avea un nume ca ... (aici tânărul citează pe unul din cei mai venerabili scriitori ai noștri, autor a zeci de volume) mi s-ar publica toate imediat și m-ar ridica în slăvi. Așa însă revistele sau (sic!) purtat cu mine ca cu (re-sic!) unul care vrea să le mănince pîinea. Pînă cînd să aștept că asta-i prea mult?»

Și scrisoarea continuă astfel, plină de tupeu și agramatisme, încheindu-se cu o interogație clamată: «Dece să n-ajung și eu la un grad de popularitate?»

Desigur că impetuosul «literat» face umor fără s-o știe. Dar chestia cu «popularitatea» îmi dă oarecum de gîndit. Pentru că, la periferia tineretului nostru atît de talentat, harnic și stăpînit de o mare curiozitate intelectuală, te întîlnești uneori cu cite un exemplar anapoda, plin de sine, ahtiat după o «popularitate» mincinoasă, fără temeii și afișînd o nerăbdare cu atît mai agresivă cu cît e mai incult și mai leneș.

Bănuît, de pildă, mă mir de ce, că aş posedea formula magică prin care se poate ocupa un loc pe ecranul televiziunii, sînt supus de la o vreme unui asalt crîncen. O duduie fără alt merit decît corigența la două materii în clasa a X-a, asistată de zîmbetul activ și adorabil al măică-sii, și-a pus în gînd să scriștie din glas peste întreaga țară pentru ca tot omul-bărbat să-i admire bustul, coafura, dinții și eventualele promisiuni casnice. Fata cîntă muzică ușoară și vrea «popularitate». Mama vrea să-și mărite odrasla fără bacalaurat, fiind dispusă în ultimă instanță la o concesie de principiu:

— Să zicem că la televiziune n-are merge, dar cel puțin să-i facă o poză pentru reclamă, știți...

— Păi poza nu e sonoră, nu se aude glasul — am îndrăznit s-o corectez.

— Nu face nimic! — au sărit și mama și fiica. Destul că se vede.

Ei da, e un argument.

Dar iată și un alt vînător al «popularității». Neavînd nimic de spus despre literatură pentru că n-o frecventează decît în pauza dintre două reprize de bîrfă, acesta nu scapă nici o anchetă organizată de revistele literare printre cititori ca să nu se înghesuie primul cu așa-zise păreri despre autori și cărți, copiate de prin cronici și ajustate pe ici, pe colo, ca să pară originale. Drept urmare, se întîmplă ca, printre numeroasele răspunsuri competente și serioase ale cititorilor, să se strecoare uneori pînă la țipar și opinia prin furt a impostorului dornic și el, cum s-ar spune, de «un grad de popularitate», pe care crede să-l atingă vîzîndu-și numele imprimat. Și astfel, mințind pe alții, se minte pe sine. Neisprăvit sau pe cale de a se neisprăvi, el face în zadar zgomot în jurul lui. Pînă a se lămuri însă că așa nu merge, că societatea noastră pretinde muncă și seriozitate și că renumele nu se înalță decît pe merite autentice, pînă atunci, din păcate, mai trece timp și tînărul cu pricina poate să rămînă un întîrziat cronic.

De aceea cred că trebuie să i se răspundă de fiecare dată deschis, sincer și, la nevoie, sever, pentru a-i apăra tineretea și a-l îndrepta pe drumul adevăratei împliniri.

De ani de zile decantoarele Fabricii de zahăr Tîrgu-Mureș n-au mai fost curățate! Nămolurile, pentru care nu s-au găsit niciodată camioanele necesare, facilitează scurgerea apelor reziduale în Mureș. În zilele de caniculă aerul ce se degajă datorită fermentațiilor e, ca să ne exprimăm decent, de nerespirat.

I-am solicitat tov. **Glimbovski Nicolae**, inspector general la Inspectoratul de stat al apelor, să ne răspundă la cîteva probleme legate de protecția apelor.

Reporter: Ce măsuri eficiente considerați că trebuie luate pentru ca apele să aibă componența cerută de stas?

Răspuns: Mai întîi e necesar să se impună ca fondurile alocate realizării de stații pentru epurarea apelor să nu-și schimbe destinația, cum se cam întîmplă, în nici un caz și cu nici o aprobare. Propunem de asemenea ca în cadrul Consiliului Național al Cercetării Științifice și în ministere să se dea o mai mare importanță furnizării de tehnologii de fabricație, de date tehnice atît de necesare proiectanților.

Reporter: Avînd în vedere pierderile importante de substanțe prin deversarea lor în ape, ce credeți că s-ar putea realiza?

Răspuns: E imperios necesar ca în toate ministerele să se inițieze o acțiune sistematică de depistare și micșorare a acestor pierderi. De asemenea, să se asigure autocontrolul științific al urmăririi și îmbunătățirii eficienței stațiilor de epurare existente și nou construite.

Considerăm necesar să se completeze și să se actualizeze actele cu caracter normativ care reglementează activitatea de protecție a calității apelor și în primul rînd prevederile H.C.M. nr. 311/1963 și 342/1963 în sensul aplicării unor taxe și amenzi proporționale cu nocivitatea apelor evacuate. Astfel se va putea stimula autocontrolul fiecărei întreprinderi.

Reporter: Considerați că situația apelor noastre e în ameliorare?

Răspuns: Hotărît că da! Dacă în urmă cu ani a deversa orice, plumb să zicem, era acțiunea cea mai normală, o dată cu dezvoltarea industriei protecția calității apelor și-a spus cuvîntul. Că proporția încă nu este satisfăcătoare, s-a văzut.

mativ 100 000 lei. Deci, dacă stația a costat cam 9 000 000 lei și într-o lună s-au economisit 100 000, înmulțind ajungem la rezultatul că numai de la această singură economie întreprinderea «își scoate» banii în zece ani. Pare mult? Dar trenul nesfîrșit al miilor de vagoane cu substanțe irosite zadarnic? Transformate în bani ele reprezintă nemăsurat mai mult decît o biată stație căreia de cele mai multe ori i se pot aduce îmbunătățiri chiar în cadrul întreprinderilor respective!

DE DOI BANI SPERANȚĂ...

Ne-am întregat de multe ori ce-i determină pe unii conducători de întreprinderi să primească cu atîta seninătate

repetatele amenzi cu care-i sancționează Inspectoratul de stat al apelor. Doar H.C.M. nr. 342/1963 a reglementat modul de stabilire și sancționare a contravențiilor. Ne-am edificat consultînd o situație a acestor contravenții și a daunelor plătite. Ele, pur și simplu, nu contează! Pe anul 1966 zeci și zeci de întreprinderi substanțial contraveniente, dintr-un întreg minister ca cel al Industriei Chimice, au plătit amenzi în valoare de 14 000 lei! Iar întreprinderile țînid de Ministerul Industriei Alimentare au fost sancționate cu 21 300 lei! (Pagubele provocate prin deversările de la fabricile de pielărie, zahăr, abatoare, fabrici de conserve însuțesc această sumă). Ni se atrage atenția

că amenziile se aplică individual, fiind sancționați cei ce se fac vinovați de neglijențe. Dar în cazurile (cele mai frecvente din păcate!) cînd însăși stația de epurare e prost concepută sau nu funcționează? *Propunem ca amenziile să vizeze de acum încolo nu numai persoanele inovate, ci și întreprinderea respectivă. Să se ridice la o sumă substanțială care s-o determine să privească mult mai serios problema epurării apelor.* Și fiindcă un proverb de-al nostru spune că «Ce ție nu-ți place altuia nu-i face», să ne punem în situația Termocentralei Luduș-Iernut, aflată în aval de Tg. Mureș. Apa murdară venită de la combinatul chimic uzează într-un tempo îngrijorător stația de dedurizare a termocentralei. O asemenea calitate necorespunzătoare a apei favorizează dezvoltarea unei pelicule ce se așază pe țevile de schimbătoare de căldură. Ce-ar fi dacă printr-un fel de «hocus-pocus» gigantic am inversa poziția celor două unități? Ce cuvinte ar avea cei de la combinat pentru apa ce le-ar sosi de la Luduș?

LEGENDA CELOR PATRU CULORI

Avem în față harta riurilor patriei, după categoriile de calitate. Calitatea I cu albastru, calitatea II cu galben, calitatea III cu roșu aprins. Restul, cu negru, riuri degradate. Din totalitatea de circa 66 000 km cît reprezintă lungimea rețelei hidrografice codificate a țării, atenția Comitetului de Stat al Apelor s-a concentrat pe urmărirea și cercetarea calității a circa 15 500 km ape mai importante. 25% din aceste ape sînt marcate cu negru. Știați că Oltul lui Goga e considerat de la Brașov în aval riu degradat? Că de la Tg. Mureș podișul transilvan primește apele impure ale Mureșului și Tîrnavelor? Nu, n-am greșit. E vorba de același Mureș cu coturi domoale și maluri joase, împodobite cu sălcii, Mureșul, pe ale cărui ape dormeau altădată cu mustățile răsfirate somni cît vișeii, după cum e vorba și de aceeași Tîrnava. «Riul Spinilor», vestit pentru bogățiile sale încă de la începutul mileniului.

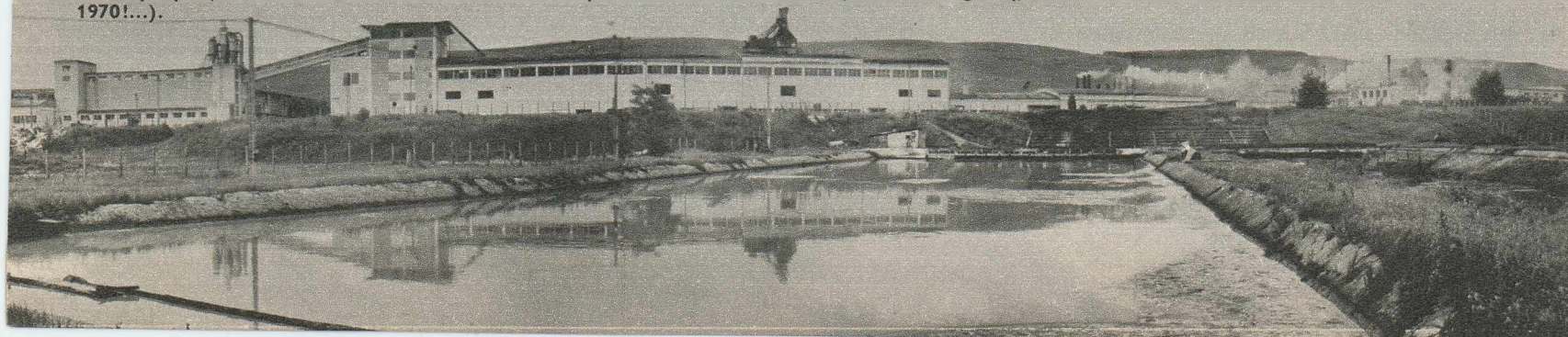
Cîteva zeci de tone de pește ucis în cîteva zile, anul trecut, pe tronsonul Tg. Mureș-Luduș datorită deversărilor de amoniac... Oare o dată cu industria au răsunat trîmbițele apusului apelor? Oare apeii îi e sortit să devină canal de scurgere iar peștii, printr-un proces de involuție, moluște?

Dacă chestia cu peștii ar fi singura, poate că am fi de acord să-i sacrificăm industrializării. Dar cînd o întreprindere strică apele necesare și altor întreprinderi? Dar cu irigările, verigă fundamentală a agriculturii științifice, ce vom face dacă «Pe Mureș și pe Tîrnave» vor continua să curgă murdării nocive?

Lăsînd la o parte folclorul și poveștile cu crapi de aur, trebuie să arătăm că limpezimea apelor e tot atît de necesară industriei și agriculturii, economiei naționale, ca și, să zicem, o materie primă de bază. Dacă nu se iau măsuri eșalonate în timp și paralele cu construirea de întreprinderi ne vom pomeni în fața unui moment dramatic cînd se va cere un imens și rapid efort de investiții numai și numai ca să se obțină apă fără alte amestecuri, adică apă chioară. Să fim întelepți!

Mihai HETCO
Fotografii de S. STEINER

Stația de epurare a apelor reziduale de la Combinatul de industrializare a lemnului-Blaș. Decantoarele sînt insuficiente pentru capacitatea actuală a combinatului. Fenoli, tanini și suspensii de lemn se scurg într-o proporție de 35 litri/sec. în Tîrnava Mare. Se preconizează o stație de epurare biologică (pentru 1970!...).

tandrețea cu tocul înalt

Dumneaei face comerț cu sentimente. Asta are, asta vinde; într-un fel negustoresc, cinstită. Instinctul ei de conservare a făcut-o să observe schimbările survenite și să înțeleagă exact legea cererii și a ofertei... De aceea doamna vinde amatorilor sentimente dintre cele mai inefabile și mai rare. Ca la ea la nimenea. Vrei o clipă de tandrețe? Ai o clipă de tandrețe. Vrei încredere și stimă? Nimic mai ușor. Căpeți imediat și încredere, și stimă, iar, pe deasupra și pe gratis, așa, de la ea, o caldă mângiere pe frunte...

Asta-i tactica prin care dumneaei cucerește bărbații... Nici amăgitoare și trecătoare bucurii erotice, nici priviri enigmatice, ci puritate, cât mai multă puritate. Mai ales puritate, slavă Domnului, berechet. Ea are nevoie de mașină la scară, naivul are nevoie de candoare și lucrurile se aranjează bine pînă la urmă...

Ea oferă un sentiment și cere în schimb un apartament... Cu cât sentimentul e mai durabil, cu atât și apartamentul trebuie să fie și mai confortabil. Ea oferă tandrețe și cere în loc pantofi cu tocul

înalt. Ea cere, în schimbul sentimentelor curate, avantaje corespunzătoare. Dacă automobilul nu-i exact cu cel promis, devine imediat ipocrită. Să nu fim schematici... Atîta timp cît admiratorul își respectă obligațiile materiale, și le respectă și ea pe cele sentimentale. De trișat nu prea trișează. Ea iubește sincer confortul și — implicit — pe cel care i-l asigură.

— Când n-a mai avut bani, a devenit cam străin pentru mine. N-aveam ce să ne mai spunem. Nici o comunicare nu mai era posibilă...

Și așa, cu bocceluța ei încărcată cu tot felul de sentimente, aleargă de la unul la altul. Seara vine la tine acasă și te întreabă simplu cum numai lăptarul te mai întreabă:

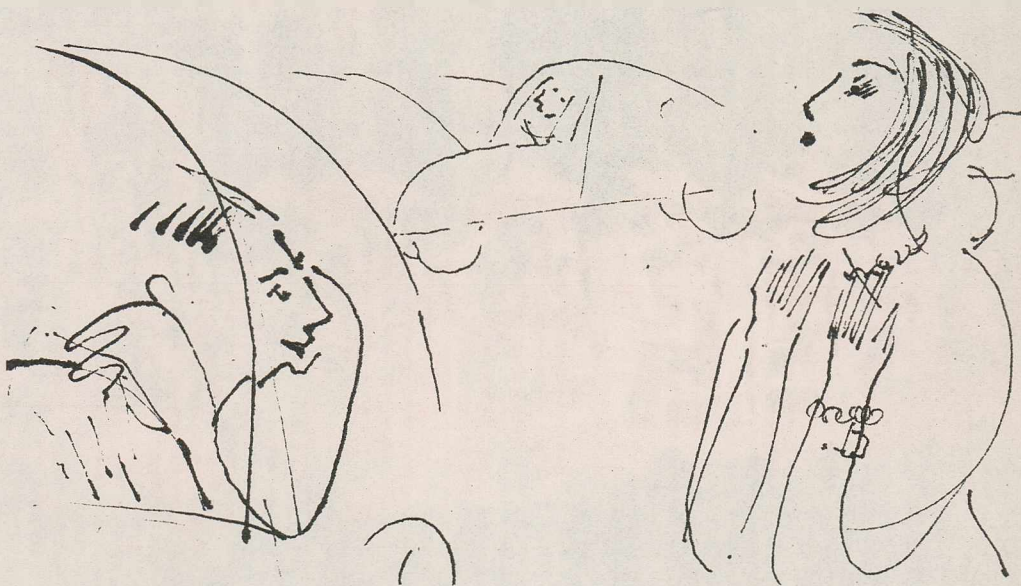
— Nu v-ați plictisit de ipocrizie și meschinărie? N-aveți nevoie de-o dragoste curată?

Dacă spui că da, dumneaei, care avea pasiunea deja pregătită, vi-o oferă imediat. De fapt toată gingășia ei se reduce la câteva fraze: «Tu nu ești ca toți bărbații» sau «Mi-e dor de liniște și puritate» — fraze care au prins bătători de atîta îndelungă întrebuințare, dar pe care le folosește întotdeauna cu același magnific succes.

Totuși dumneaei e nefericită. Are impresia că e trasă pe sfoară. E convinsă că avantajele materiale care i-au fost oferite nu sînt pe măsura sentimentelor pe care ea le-a oferit la rîndul ei.

— L-am iubit ca o nebună, i-am insuflat încredere, și cu ce m-am ales? C-o garsonieră în piața Rosetti și cu pardesiul ăsta care-l port pe mine. Asta a fost tot...

Zău că are dreptate... Într-adevăr, cam puțin pentru o iubire atît de curată...

Două schițe de Teodor MAZILU
Ilustrații de C. BACIU

o sumbră contopire

Era un băiat de treabă, inteligent și deschis la suflet, dar de cînd și-a cumpărat automobil a devenit el însuși automobil. Nu-i nici o exagerare. Și, vai, nici o metaforă. Oricît s-ar părea de neverosimil, acesta e purul adevăr. Amicul meu s-a transformat într-un automobil. Și pînă și surisul, fermecătorul lui suris, și l-a așezat pe patru roți. Contopirea s-a dovedit perfectă, nici nu-ți mai dai seama care e Fiatul și care e omul. Au devenit — vorba cîntecului — o singură ființă.

Așa, pe nesimțite, s-a săvîrșit «monstruoasa» coalitiție... Azi puțin, miine încă puțin... Dar în această fuziune automobilul, spre cînstea lui, a demonstrat ceva mai multă personalitate. Automobilul nu s-a lăsat bătut și și-a impus punctul de vedere. El și-a înghițit stăpînul începînd cu pălăria de fetru și sfîrșind cu viața nefirească. E foarte greu, chiar pentru mine, care am copilărit alături de amic, să mai descopăr în elegantul Fiat pe tînărul de odinioară...

Așa se face că amicul meu, om cu înclinații filozofice, cu aspirații spre fericire și chiar spre absolut, a devenit un Fiat 1300 de toată frumusețea. A făcut economii, și drept răsplată a căpătat patru

roți. E drept, Fiatul cu pricina atinge o viteză de 120 km pe oră, dar asta nu mă consolează de dispariția unui prieten.

Dacă vrei să discuți cu el o problemă gravă, prietenul meu devine și mai automobil: în loc să gîndească, pufăie și duduie. A devenit atît de automobil încît pînă și frumoșii lui ochi căprui dispar înghițiți de bujii sau alte drăcovenii. Ca automobil îl admir, dar ca prieten nu mai am ce vorbi cu el. Dacă-i ceri un ajutor prietenesc, nu te mai aude, în mod aproape reflex se urcă la volan și dispăre în măreția lui automobilistică.

Oamenii îl confundă cu propriul lui automobil și el se simte flatat de această confuzie. Dintr-un simplu salariat a devenit automobil, și încă un Fiat, și ce Fiat? Un Fiat 1300. Și asta i se pare un progres teribil..., un salt aproape.

Aruncată de roțile unui Fiat 800, o tînără femeie s-a pomenit, prin capriciile vieții, într-un Fiat 1300. Era tocmai ceea ce-și dorea. Amicul meu s-a obișnuit să confunde darurile lui personale cu calitățile

tehnice ale mașinii... Și-o face atît de firesc, atît de degajat de parcă toată viața ar fi fost un Fiat 1300 și nimic altceva.

— Ai făcut bine că l-ai paradiț. Eu ating o viteză de 120 km pe oră.

Orgoliul lui e orgoliul Fiatului, tot așa cum demnitatea lui se hrănește din demnitatea Fiatului. Cîta prestanță are Fiatul, atîta prestanță are și dînsul, nici mai mult, nici mai puțin.

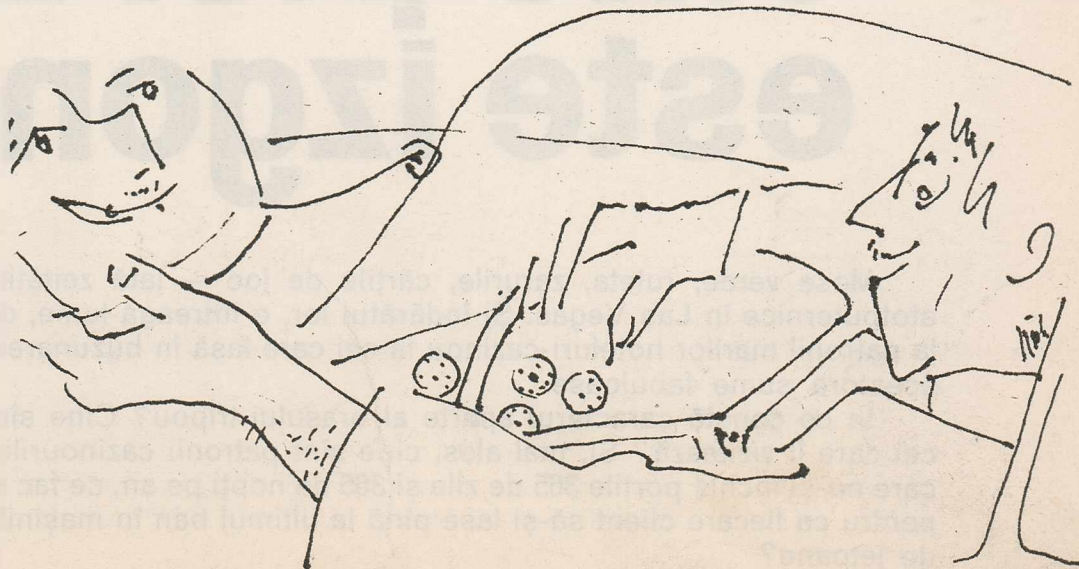
— Eu consum foarte puțină benzină. Viitorul meu e viitorul Fiatului.

— Dacă există cumva o dreptate pe lumea asta, am să ajung un Fiat 1600.

Amintirile sînt și ele frumos și duios așezate pe cîte patru roți.

— Cîte necazuri aveam cînd eram doar un Fiat 600...

Am vrut să-i fac o vizită. M-am dus la el acasă. I-am strigat numele tare, cu disperare, de cîteva ori. Nu mi-a răspuns nimeni. Un Fiat 1300 mă privea de sus, cu dispreț aristocratic. Să fi fost acel impunător Fiat prietenul meu de odinioară?

◀ Toate «punctele de atracție» din Las Vegas sînt subordonate, la urma urmei, unui același scop: să-i îndrepte pașii clientului spre cazinou.

Ruleta este suverană pînă și în piscinele marilor hoteluri. ▼

orașul-tripou din nevada

LAS VEGAS: cine pierde este izgonit

Masa verde, ruleta, zarurile, cărțile de joc — iată zeitățile atotputernice în Las Vegas. Și îndărățul lor, o întreagă lume, de la patronii marilor hoteluri-cazinou la cei care lasă în buzunarele acestora sume fabuloase.

În ce constă caracterul aparte al orașului-tripou? Cine sînt cei care îl vizitează? Și, mai ales, cine sînt patronii cazinourilor care nu-și închid porțile 365 de zile și 365 de nopți pe an, ce fac ei pentru ca fiecare client să-și lase pînă la ultimul ban în mașinile de jetoane?

lată sosit și momentul inaugurării «Palatului lui Cezar», al paisprezecelea dintre hotelurile-gigant apărute într-un răstimp de douăzeci de ani de-a lungul faimosului «Strip» — una din străzile principale din Las Vegas. Patronii au plătit pentru construirea lui 157 500 000 dolari, iar festivitatea inaugurală i-a costat peste 600 000 dolari. Cu toate acestea — povestește ziaristul italian Livio Caputo în reportajul «de la fața locului» publicat în revista «Epoca» — atunci când primii sosiți dintre cele o mie de celebrități invitate cu acest prilej au vrut să-și ia în primire apartamentele ce le-au fost rezervate, au descoperit că erau încă ocupate de tapițeri, decoratori și zugravi. Un celebru actor din Hollywood a fost sfătuit de o cameristă să-și caute alt loc pentru dormit, «pentru ca aici nu există nici măcar cearșafuri suficiente pentru toți». Alte vedete,

negăsind loc la mese, au rămas în picioare într-un colț, cel puțin în primele din cele patruzeci și opt de ore ale festivității.

MIZA CEA MARE

Pentru oricare alt hotel, în oricare alt oraș din lume, o asemenea inaugurare ar fi însemnat o catastrofă. Dar nici Jimmy Hoffa — dubiosul secretar general al sindicatului camionarilor, care a investit jumătate din fondurile necesare acestei afaceri — și nici asociații lui nu păreau foarte îngrijorați. Ei știau foarte bine că, cu sau fără cearșafuri, «Palatul lui Cezar» avea să devină în decurs de câteva săptămâni o mină de aur, întocmai ca și «Sanda», «Stardust», «Desert Inn», «Sahara» și celelalte hoteluri-cazinou care formează inima localității Las Vegas. Ei știu că în anul precedent acest oraș absurd, situat la marginea celui mai fier-

binte și mai arid deșert al continentului american, nu dusese lipsă de vizitatori, care au lăsat peste două miliarde șase sute douăzeci și cinci de milioane de dolari la casieriile hotelurilor și peste două miliarde pe mesele de joc.

PĂCATUL ORGANIZAT ȘI «VESELA» PUȘCĂRIE

«Lumea — pretinde psihologul Sidney Saltzman — vine la Las Vegas pentru a scăpa cel puțin o dată pe an de convenționalism... Cei care vin aici își lasă acasă răspunderile și conștiința, aventurându-se în mod deliberat într-o zonă prohibită». Iar autohtonii — remarcă Livio Caputo — exploatează fără scrupule aceste înclinații ale clienților cu bani pentru «păcatul organizat».

Cu toate că nici Las Vegas, nici Reno nu au cu ce se lăuda în privința indus-

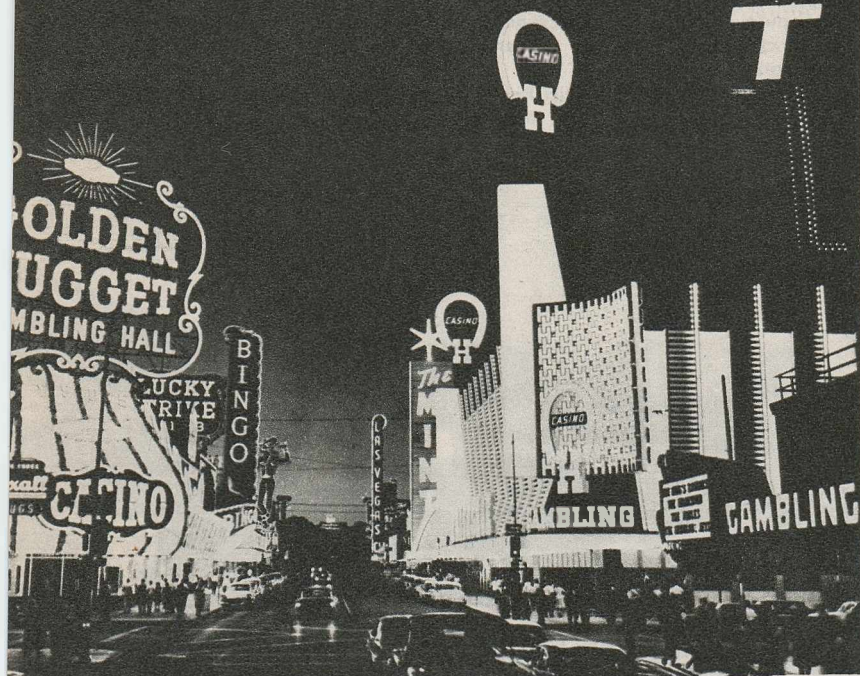
triei, Nevada are astăzi venitul mediu cel mai ridicat din Statele Unite; banii circulă aici cu o rapiditate vertiginoasă. Aceasta nu înseamnă însă nici pe departe că locuitorii acestui stat ar fi toți bogați. Pe de altă parte, foarte mulți dintre ei s-au molipsit, la rîndul lor, de viciul jocului și sfințesc prin a-și pierde banii la masa verde, în mâinile proprietarilor de cazinouri.

Viciul tuturor soiurilor de jocuri este atât de adînc înrădăcinat în Nevada încît pînă și închisoarea din Carson City, capitala statului, își are tripoul său: deținuții pot cumpăra la un ghișeu je-toane mari de bronz cu care au voie să joace pocher și craps sau să parieze la cursele de cai, ale căror rezultate sosesc cu maximă rapiditate la penitenciar, de pe toate hipodromurile. Singura diferență între tripourile din Las Vegas și

(Continuare în pag. 12)

REMONTE

cel al penitenciarului din Carson City constă în faptul că aici jucătorii nu-și pot încasa eventualele câștiguri pînă în momentul eliberării și, dacă pierd, sînt siliți să muncească în închisoare pînă ce-și achită datoriile.

GANGSTERII TREZESC SATUL ADORMIT

«Harold's» și «Harrap's», cele două principale «Saloons» din Reno, își disputau încă înainte de război titlul de «cel mai mare tripou din lume». În 1945, Las Vegas, această Mecă modernă a jocurilor de noroc, nu era decît un mare sat adormit și terenurile — mai solicitate astăzi decît cele din Manhattan — costau o nimica toată. Transformarea sa a început o dată cu sosirea lui Bugsy Siegel, un cunoscut gangster din Brooklyn, trimis de Lucky Luciano, Al Capone și Meyer Lansky să exploreze noile posibilități pe care le oferea nemărginitul vest.

«Flamingo», inaugurat cu un fast neobișnuit în ultimele zile ale anului 1946, a fost primul dintre celebrele hoteluri-cazinou din Las Vegas. Dar «Flamingo», a cărui construcție și amenajare costase patruzeci și două milioane de dolari, a înregistrat în primele trei luni de activitate un pasiv de 635 000 dolari pe săptămînă. În martie 1947 marii șefi ai lumii interlope, care furnizaseră faimosului Bugsy capitalul necesar afacerii, au ajuns la concluzia că acesta îl trăgea pe sfoară. În consecință, Bugsy a fost asasinat cu nouă focuri de armă în vila Virginiei Hill, la Bewerly Hills.

MAFIA, DIVIDENDE, POLITICĂ

În cursul anilor următori ceea ce începuse Bugsy a adus colegilor săi un număr răsunător de miliarde, mai mult decît prostituția, decît contrabanda de

băuturi alcoolice, poate mai mult chiar decît traficul de stupefiante. Și astăzi încă lumea rău famată controlează multe din afacerile de la Las Vegas realizînd profituri uriașe. Gangsteri ca Moe Dalitz, Rudy Kolod și frații Levinson sînt în mod oficial coproprietari ai celor mai vechi și cunoscute hoteluri. Dar nu numai atît: toți marii conducători ai organizației Cosa nostra, de la Sam Giancana pînă la Tony Accardo (care, fiind suspectați de poliție, nu pot deveni titulari ai unei autorizații), au ajuns, pe căi ocolite, posesorii unor frumoase stocuri de acțiuni. Dividendele le sînt plătite, după cum rezultă dintr-o anchetă făcută de «Chicago Sun Times», sustrăgîndu-se din câștiguri înainte ca acestea să fi fost trecute în registrele contabile și supuse controlului fiscal. Într-o serie de articole publicate în luna iulie a anului trecut, ziaristul american Sandy Smith a relevat că, în decurs de un an, lumea rău famată și-a însușit în acest fel cel puțin 42 milioane de dolari.

Guvernatorul statului Nevada, Grant Sawyer, a hotărît imediat după apariția acestor articole deschiderea unei anchete pentru a stabili temeinicia acuzațiilor, dar nimeni nu și-a făcut iluzii prea mari asupra rezultatelor ei. «O bună parte din sumele măsluite revine oamenilor politici locali, sub formă de donații și contribuții electorale — a scris Sandy Smith. Nici unul dintre aceștia nu va fi dispus să taie cordonul ombilical care îl menține în viață». Într-adevăr, în ciuda indignării presei, ancheta întreprinsă de «Comisia pentru reglementarea jocului») s-a desfășurat cu ușile închise, iar martorii n-au fost nici măcar obligați să depună sub jurămînt.

*) Instituția în 1959, după un alt denunț răsunător al activității Mafiei la Las Vegas, comisia are teoretic puterea de a retrage, fără drept de apel, autorizațiile tuturor proprietarilor de tripouri vinovați de încălcarea legilor.

TOATE DRUMURILE DUC SPRE... CAZINOU

Un pas înainte pe calea sustragerii Las Vegasului de sub stăpînire gangsterilor cu pistol a fost făcut o dată cu intrarea în scenă a lui Del Webb, un antreprenor din Phoenix, care a cumpărat «Sahara», «Thunderbird» și «Mint Hotel» și controlează în prezent a șasea parte a jocurilor de noroc din Nevada. Firma «Del E. Webb Incorporated», ale cărei acțiuni sînt cotate și în Wall Street, a ținut timp de ani de zile secretă această activitate în fața propriilor săi acționari, de teamă să nu stîrnească minia puritanilor. În 1965 a trebuit să recunoască însă că tripourile ajunseseră să reprezinte principala sa sursă de venituri. Dar absolut nici unul dintre acționari nu a găsit ceva de obiectat. De atunci alte mari societăți, atrase de câștigurile fabuloase ce se pot realiza aici, au început să se intereseze de cazinourile din Las Vegas.

Marile hoteluri ale orașului sînt construite toate după formula lui «Flamingo», oferind tot ceea ce vizitatorul își poate dori. Dar oriunde și-ar îndrepta pașii, clientul este invariabil silit să treacă prin cazinou, adevărata inimă a clădirii. Cine intră pentru prima dată într-unul din aceste imense saloane pline

de fum rămîne împietrit. Zgomotul suterelor de mașini de jetoane, amestecat cu strigătele răgușite ale crupierilor, produce o larmă asurzitoare și unică în felul ei. Mulțimi de bărbați și femei vociferază și se agită în jurul meselor. Chelnerițe sumar îmbrăcate își fac cu greu drum în gloată, purtînd tăvi încărcate cu sandvișuri și pahare de whisky pe care le împart jucătorilor în așa fel ca aceștia să nu trebuiască să-și întrerupă nici măcar o clipă activitatea. Pentru ca lumea să nu-și dea seama de trecerea timpului, patronii tripourilor au desființat nu numai ceasurile, dar și ferestrele.

TENTAȚIA ȘI RISCUL ÎN NEVADA

Orice mijloc e bun pentru a-l determina pe jucătorul norocos să nu plece cu câștigul în buzunar ci să-l arunce din nou pe masa verde. Cei care, în pofida acestor tentații, părăsesc Las Vegasul cu mai mulți bani decît aveau la sosire constituie o infimă minoritate. Dar dacă, atunci cînd cîștigă, clientul este sufocat de atenții, cînd pierde nu trebuie să-și facă nici o iluzie. Jucătorii care își epuizează fondurile sînt expulzați fără menajamente nu numai din hotel, ci chiar din Nevada. Statisticile arată că în fiecare an treizeci de persoane se sinucid după ce au pierdut totul, multe altele

Uriașele reclame luminoase caracterizează ciudatul peisaj al orașului cazinourilor.

Roata «norocului»

Asemenea aspecte nu pot fi văzute decît pe două străzi, Strip și Fremont Street — la atît se reduce în fond întregul Las Vegas.

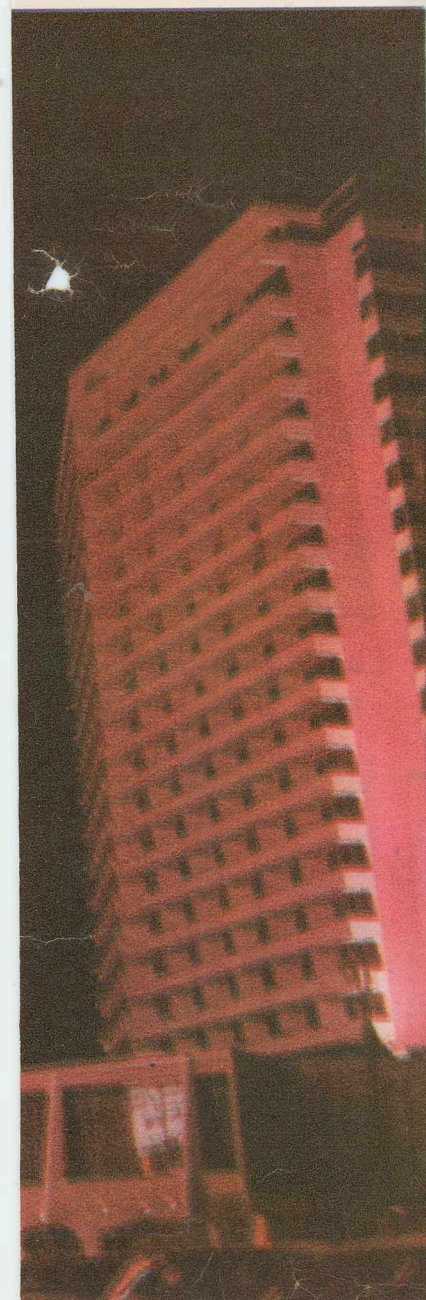
înebunesc și sînt internate la spitalul de bolnavi psihici al ținutului.

În timp ce cazinourile europene s-au mai îmblînzit și nimeni nu-și mai zboară creierii pe scările lor, Las Vegasul a rămas sălbatic și violent. Acum cîțiva ani un bărbat în vîrstă a avut un atac de cord în timpul unei partide de craps și a alunecat sub masă. După un sfert de oră, înainte ca ajutoarele să fi sosit.

bătrînul a murit, dar prezența sub masa a unui om mai întîi în agonie și apoi mort nu i-a determinat pe ceilalți să întrerupă jocul nici măcar o clipă.

LAS VEGAS: O METROPOLĂ A VICIULUI

Nu este de mirare că această localitate atrage un număr foarte mare de delinc-

venți, de oameni certați cu legea. În Las Vegas, care are o populație ce depășește cu puțin o sută de mii de locuitori, se săvîrșesc în fiecare an peste douăzeci și cinci de mii de delict, iar consumul de stupefiante este triplu față de media nord-americană, oricum, îngrijorător de ridicată. Aci prostituția este tolerată, exceptînd unele ciudate restricții. De pildă, una dintre acestea interzice exercitarea ei pe o rază de patru sute de metri în jurul clădirii unei școli. Dar atunci cînd, acum cîțva timp, poliția a descoperit o «casă» la numai 350 metri de o școală elementară, cineva a sugerat, cu toată seriozitatea, să fie mutată... școala.

Las Vegas nu este numai corupt, ci și urît. Hotelurile și cazinourile sînt toate construite într-un stil încărcat, pe care arhitecții l-au denumit ironic «Ranch Rococo» sau «Barocco Miami». Pînă acum cîțiva ani toate clădirile aveau unul sau două etaje iar profilul urbanistic nu era caracterizat de zgîrie-nori, ca la New York, sau de abundența spațiilor verzi, ca în orașele de provincie, ci de uriașele și multicolorele firme de neon ale cazinourilor — atingînd înălțimi de șaptezeci și cinci de metri. Orașul se reduce, practic, la două străzi, Strip și Fremont Street, de-a lungul cărora mișună, zi și noapte, oameni beți criță de alcool și benzedrină, buimaci de nesomn.

Cu toate acestea aici nimeni nu îndrăznește măcar să condamne în mod deschis Las Vegasul: «Fiecare națiune are nevoie de o supapă prin care să-și descarce viciile latente — susținea recent un senator american — iar Nevada, izolată între un deșert și un lanț de munți, este cea mai bună pe care am fi putut-o găsi». Este un punct de vedere caracteristic, orice comentariu fiind de prisos.

dialog cu cititorii

ce sînt, cine a descoperit și ce importanță au anticorpii?

«Vă rog să publicați cîteva date despre anticorpi».

Tiberius DINESCU — Urziceni

Răspunde prof. dr. I. MESROBEANU, director al Institutului «Dr. I. Cantacuzino».

Anticorpii sînt substanțe proteice anume α -globuline, care apar în sîngele unui organism în urma intrării sau introducerii în țesuturile lui a unui antigen, față de care reacționează specific, printr-o «reacție antigen-anticorp». Antigenul este definit ca o substanță care introdusă în țesuturile unui organism dă naștere la anticorpi, cu care reacționează specific prin «reacția antigen-anticorp».

Antigene pot fi corpii microbieni, toxinele microbiene, animale sau vegetale, sau diverse extrase din corpii microbieni, celule animale sau vegetale ori extrase ale lor, în general foarte complexe din punct de

vedere al constituției lor chimice.

Behring și Kitasato au descoperit în 1890 primii anticorpi, antitoxinele, care apar în fracțiunea serică a sîngelui animalelor. Injectînd la animalele toxinele bacililor difterici sau tetanici, imunizînd animalele față de aceste toxine, ei au obținut în serul lor antitoxinele difterică și tetanică, cu care se pot trata și vindeca bolnavii de difterie și tetanos. Anticorpii din serurile animalelor pot servi deci la «seroterapie». De asemenea, prin evidențierea anticorpiilor în serul organismelor injectate, imunizate, față de un antigen, cu ajutorul unei «reacții antigen-anticorp», se poate pune diagnosticul unei infecții. Știința imunității, în general, și a imunității patologice, în special, a făcut mari progrese și se află în tot mai amplă dezvoltare astăzi datorită tehnicilor și cunoștințelor care se acumulează asupra anticorpiilor și a posibilităților de cercetări pe care le oferă diversele reacții antigen-anticorp.

cum pot deveni ziarist?

Un grup de eleve de la Școala generală nr. 78 — București, printre care Elena Drăgușin, Aurelia Dumitrescu și Florica Slave, ne solicită cîteva informații privind profesiunea de ziarist.

Răspunde OCTAVIAN BUTOI, lector universitar.

În prezent, pentru pregătirea de viitori ziaristi, în cadrul Universității din București se expun cursuri de specializare — cursuri de teoria și practica presei — la Facultatea de filozofie, Facultatea de limba și literatura română și la facultățile Institutului de limbi și literaturi străine. Programa cursurilor nu este identică la toate aceste facultăți, ci diferă în raport cu profilul de specialitate al fiecăreia. Dincolo de aceste deosebiri, în general, cursul de teoria și practica presei cuprinde: prelegeri de teorie și istorie a presei, seminarii (în care se discută informațiile, reportajele, articolele, cronicile etc. redactate de studenți), practică la ziare și reviste, desfășurată paralel cu orele de la facultate, și practică continuă, în timpul verii, în presa centrală și locală.

Deoarece pînă la intrarea în universitate mai aveți cîțiva ani, îmi îngădui să vă împărtășesc cîteva păreri care vă pot ajuta în pregătirea pentru profesiunea pe care o îndrăgiți:

1) După cum se știe, un bun ziarist trebuie să posede o întinsă cultură generală. Pentru aceasta e necesar să vă însușiți cu temeinice limba și literatura română, literatura și arta universală, cîteva limbi străine. E de la sine înțeles că nu puteți

neglijă studiul economiei politice, socialismului științific, istoriei, geografiei, matematicii.

2) Un dezvoltat spirit de observație dublează pregătirea generală. Darul de observare, cu care sîntem înzestrați, trebuie să fie ridicat la cub, cultivat perseverent, zi de zi. Se spune că un ziarist poate sesiza ceea ce este nou în realitatea care ne înconjură. Ei bine, încercați să observați ce se petrece nou și semnificativ — de la o zi la alta — pe strada pe care locuiți. Transcrieți zilnic impresiile într-un caiet de însemnări. Mai tîrziu, lărgiți cîmpul de observație: cartierul, orașul, locurile pe care le vizitați.

3) E bine ca încă de pe acum — în afara frecventării cenzurilor literare — să începeți o activitate de corespondent voluntar la publicațiile pe care le citiți în mod constant. Corespondențele trimise redacțiilor, scrise îngrijit, cursiv, să cuprindă fapte și întîmplări demne de atenție și interesul unui public larg și să fie inspirate din realitățile pe care le cunoașteți bine și nemijlocit.

4) Spuneam mai înainte că a fi ziarist înseamnă, în fond, a fi om cult. E însă necesară o precizare. Un ziarist autentic e un spirit viu, efervescent, dominat de o maximă curiozitate intelectuală. Precuipările lui sînt multiple, variate și — rețineți — axate pe actualitate. El este permanent în miezul fierbinte al vieții. Întrebarea «Ce mai e nou?» ocupă în mintea lui un loc — îndrăznesc să afirm — principal.

Dorindu-vă succes, «Flacăra» așteaptă să-i mai scrieți cînd veți fi în pragul studenției.

poșta redacției

Mariana Kerestes — București, Zina Babet — Deta, Ion Duțu — Sibiu, Anica Ciobanu — București. Mulțumim pentru aprecierile și sugestiile dv.

Estela Pușor — Tîrgușor, Aurora Gheorghiu — Iași, Viorică Moise — Spitalul unificat Bujor, Liane Schreiber — Sînnicolau Mare, Sieglinda Sandtner — Sîntana, Cerasela Melinte — Tecuci, Nuți Vlad — com. Scutelnici, Puica Găliceanu — com. Ostrov. Așa cum am anunțat în numerele 23 și 25 ale revistei noastre, deocamdată nu mai publicăm adrese la cerere. Eventuala lor reluare va fi anunțată în revistă.

Ileana Minzat — Lipova. Dacă faceți o vizită la muzeul din localitatea dv., de pe str. N. Bălcescu nr. 21, aflați datele care vă interesează.

Claudia Radu — Focșani. 1) Michelangelo Buonarroti, unul dintre titanii Renașterii, a fost sculptor, pictor, arhitect și poet italian. Pentru a-i cunoaște viața și opera vă recomandăm romanul «Agonie și extaz» de Irving Stone (Ed. pentru literatură universală — 1966), volumul «Michelangelo Buonarroti» (Editura Meridiane — 1964) 2) Regretăm, dar nu ne ocupăm cu facilitarea unor asemenea corespondențe.

Tatiana Deaconu — com. Bodești. 1) Nu putem promite că vom publica pe coperta revistei portretele solicitate. 2) Nu deținem adrese ale actorilor și interpretelor de muzică ușoară de peste hotare.

Felicia Blaj — Arad, Constantina Oprea — București. Citiți răspunsul de mai sus.

Gabi Popescu — Ploiești. Inexact. Cele

două fotografii reprezintă pe violonistul Mihai Constantinescu.

Zulpie Gogeamet — com. Independența. Scriindu-ne, ați și devenit corespondenta noastră.

Miron Todea — Cugir. Apreciam pasiunea dv. pentru folclor. Regretăm, dar nu avem posibilitatea să vă punem la dispoziție materialele cerute. Adresați-vă Institutului de etnografie și folclor, str. Nikos Beloianis nr. 25, București.

Ștefan Gaspar — Apața, rn. Rupea. 1) Ne pare rău dar numărul de revistă pe care-l solicitați este epuizat. 2) Date privind pictorul care vă interesează vă vor fi comunicate prin poștă.

Mariana Stancu — Craiova. Vă mulțumim pentru aprecieri. Iată și răspunsurile la întrebările dv. 1) Sigur, vom mai publica. Spațiul restrîns de care dispunem nu ne permite să fim prezenți număr de număr cu toate rubricile dv, preferate. 2) Deocamdată nu. 3) Cea mai în măsură să vă răspundă este Editura științifică. 4) Adresați-vă Teatrului «Ion Creangă», str. G-ral Eremia Grigorescu nr. 24, București, de unde veți obține informațiile dorite. 5) Dacă sînteți o cititoare frecventă a revistei, desigur că ați remarcat că publicăm destule materiale despre tineri. Rubrici permanente nu deshidem deoarece există publicații consacrate exclusiv problemelor de tineret.

Traian Toma — Sighișoara. Am trimis scrisoarea dv. forului competent și vă vom aduce la cunoștință răspunsul, imediat ce-l vom primi.

carte

● Două volume cuprinzătoare din opera lui **Titu Maiorescu** (intreaga lui operă estetică și critică) vin să concretizeze pentru generațiile mai tineri imaginea marelui mentor al Junimii. O prefață analitică scrisă dinamic, obiectivă și în profundă cunoștință de cauză, a lui Paul Georgescu, constituie un excelent îndrumar în cunoașterea textelor autorului (îngrijirea textului, tabel cronologic, bibliografie și indice de Domnica Stoicescu-Filimon). Avem astfel, după ediția pusă în circulație de aceiași autori anul trecut, un nou prilej de a intra în universul maiorescian.

● Veturia Goga, soția scriitorului Octavian Goga (a fost în tinerețe artistă de operă, cîntînd, între altele, la Beyrouth), a dat de curînd la iveală un plin de interes volum de **Pagini noi** ale ilustrului ei soț. Este, după tot ce a făcut la Ciucea pentru conservarea memoriei poetului, un nou semn al devoțiunii sale.

● Surprinzînd imagini care în mintea cititorului se distanțează uneori cu peste o jumătate de veac între ele, **Amintirile din lumea literară** ale lui Eugeniu Speranția (parte apărute inițial prin reviste) învie în fața noastră câteva momente din viața lui Hasdeu, Maiorescu, Macedonski, Delavrancea, Ovid Densusianu, Minulescu, V. Demetrius, Al. Chibici-Reveanul, Horia Furtună, Emil Isac, D. Pompeiu, I. Agărbiceanu, Blaga și Tudor Vianu. E o carte utilă pentru cunoașterea scriitorilor și a vieții literare românești din acest secol.

● Un titlu foarte nimerit pentru o carte a unui critic preocupat de întreaga arie de probleme ale literaturii i-a găsit Paul Georgescu ultimului său volum — **Polivalența necesară**. Studii despre Sadoveanu (**Destinul interior**), Călinescu (**Sensul clasicismului**), Camil Petrescu (**De la o noapte la alta**), însemnări despre roman, opinii noi despre Odobescu, Ibrăileanu, Matei Caragiale, A. Holban etc. dau o substanță densă acestui volum rezultat dintr-o selecție a cărei severitate merită a fi luată în seamă. Paul Georgescu se relevă astfel din nou un critic fin, de autoritate indiscutabilă.

● Apărute postum în librării, versurile Mariane Dumitrescu (**Poezii**, EPL-1967) pun în circulație un nume puțin cunoscut. A scris mult, n-a publicat, deși putea oricînd alege grupaje pentru reviste, și și-a suportat destinul cu o mare demnitate.

● Poetul A.E. Baconski s-a manifestat și în critică, în însemnări de călătorie, a tradus mult, dar povestitorul nu și-a relevat decît indirect virtuțile. Însă dincolo de surpriza banală, volumul recent apărut (**Echinoxul nebunilor și alte povestiri**) indică reale calități de prozator ce se cuvin valorificate în continuare.

● Alexandra Tîrziu își definește prin titlul primului volum chiar profilul ei scriitoricesc care încă **Nu se poate preciza**. Multe pagini din proza ei vie, directă, cu tendințe intelectualizate, ușor incisivă, indică o prozatoare de la care sînt de așteptat în continuare scrieri de valoare.

● Isăia Răcăciuni — **Amintiri**. Cartea — o afirmă cu modestie autorul în prefață — nu se constituie ca o contribuție la critica literară, nu-și propune analize, clasificări, delimitări ale fenomenului literar. Dar prin bogatul material de viață trăită mai bine de patru decenii în lumea scrisului și a teatrului din țara noastră, volumul adaugă — cu sau fără voia autorului — lucruri prețioase, inedite, cu totul originale la cele consemnate de istoriografia literară a epocii.

cinema

● **Agonie și extaz**. Regizorul Carol Reed a ales un singur episod — și bine a făcut — din vastul roman al lui Irving Stone: cel al pictării Capetei Sixtine și, legat de aceasta, înfruntarea dintre Mi-

chelangelo și papa Iulius al II-lea. Așadar, în locul unei ambițioase biografii romantate (pe care ecranul ar fi trădat-o mai mult ca sigur), un modest dar cinstit dialog despre chinurile facerii artistice. Prin subteranul împlinirilor circulă o idee frumoasă: prietenia dintre doi mari bărbați. Nu știm dacă a fost sau nu în intenția autorului, dar în interpretarea actorilor Charlton Heston și Rex Harrison eroii sînt smulși din legendă și aduși pe un teren mai pămîntean: destinul lor ilustrează două ipostaze ale condiției umane. În restul distribuției: Diane Cilento, Harry Andrews, Alberto Lupo, Venantino Venantini.

● **Comisarul X**. Spectatorii știu — din cele auzite și din cele scrise — că moda james-bondismului pe care-l cunoșc tot așa — din cele auzite și din cele scrise — face prapîd. Acum au prilejul să se convingă. Să vadă cu ochii lor cum contribuția «micilor celule cenușii» în descurcarea ițelor unei aventuri a căzut în desuetudine. Se poartă tot felul de mici minuni ale unei tehnici monstruoase (atîta vreme cît în spatele ei nu se află nici un crez uman). Regia — Frank Kramer (coproducție vest-germano-italo-iugoslavă). În distribuție: Tony Kendall («Sfîntul»), Roger Moore, ar trebui să-l de-a în judecată pentru furt de gesturi și de zîmbet, Brad Harris, Marie Perschy, Crista Linder, Nicola Popovici.

● **Pescarul din Louisiana**. Îl recomandăm celor care au puterea să suporte melodrama de dragul unei voci mari, Mario Lanza, și a apariției — nesemnificative — a unui actor bun: David Niven. Regia — Norman Taurog (o producție a studiourilor Metro Goldwyn Mayer).

● **Mari cineaste pe ecranele noastre**: **Andrzej Wajda** (Lady Macbeth din Siberia), **John Ford** (Diligența), **Jean Renoir** (French-canon).

● Jacques Rivette, autorul filmului «Călugărița» ce a stîrnit atîta scandal anul trecut în preajma Festivalului de la Cannes, se pregătește pentru o nouă producție: «Dragoste nebună», cu Jean-Pierre Kalfon și Bulle Ogiev.

Charlton Heston și Diane Cilento

Marie Perschy

disc

● **George Enescu la pian**, interpretînd: Suita nr. 1 pentru pian, în sol minor, op. 3 («în stil vechi») și Suita nr. 2 pentru pian, în re major, op. 10 este mai mult decît un disc-document. Este un rar și scump prilej pentru noi, admiratorii din todeauna ai lui Enescu, de a-l auzi cîntînd, genial, lucrări proprii, din prima fază a creației sale. Minunată — evocarea lui Ioan D. Gherea, acompaniator și prieten al lui Enescu. Prezentarea scrisă de Andreas Porfetye aduce precizări prețioase asupra perioadei în care au fost compuse cele două suite. Păcat că «Electrodisc» nu precizează pe ce bază s-a realizat reconducerea pe care ne-o oferă (ECD-1151).

GEORGE ENESCU
SUITA NR. 1 PENTRU PIAN
SUITA NR. 2 PENTRU PIAN
IN SOL MINOR OP. 3 IN RE MAJOR OP. 10

● Cele două lucrări ale lui **Anatol Vieru**: «Jocuri pentru pian și orchestră» și «Concert pentru vioară și orchestră» ne pun în fața unei autentice personalități a muzicii simfonice românești contemporane. Pianistul **Alexandru Hrisanide**, acompaniat de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii condusă de **Emanuel Elenescu**, reușesc să ne transmită caracteristicile scriiturii lui Vieru, originalitatea, farmecul inedit și ingeniozitatea discursurilor sale orchestrale ce însoțesc pasionantă evoluție a instrumentului solist (ECD-1152).

● Ioana de la țară, intitulată «La seceriș», a compozitorului **Tiberiu Brediceanu**, veteran al compoziției românești, a oferit Electrodiscului prilejul unei înregistrări de mare valoare. Au contribuit la realizarea discului Orchestra și corul Radioteleviziunii, în frunte cu **Iosif Conta** și **Carol Litvin**, și solistii **Arta Florescu**, **Cornel Stavru**, **Mihail Arnăutu**, **Dorothea Palade** (ECE-0285).

plastică

● **Violeta Crăciun** — ceramică. Este evidentă inspirația mioritică a acestor figurine, vase, statuete care coboară din folclor, impregnate de trăsăturile lui spiritual de rafinate de concepția artistice. Violeta Crăciun nu tentează forme noi, insolite, ci pornind de la cele clasice, verificate de opțiunea milenară, le dă o accepțiune modernă, conform sensibilităților contemporane și, înzestrîndu-le cu proaspete frumuseți, le perpetuează sensurile utile. Artista a însoțit formelor mișcare și grație și îmbrăcîndu-le în culorile le-a desăvîrșit menirea decorativă (Galeriile de artă, bd. Bălcescu).

● **Lena Constante** — artă aplicată. 32 de tablouri în care rolul culorii de pe paletă e preluat de metal, broderii și țesături. Din aplicațiile acestora pe panouri de lemn sau pe pînă se nasc peisaje («Satul»), portrete («Ștefan cel Mare», «Ion Movilă»), păsări și compoziții inspirate din balade, de o unică frumusețe. Artista ne introduce într-un univers de basm din care nu lipsesc nici păsările măiestre, nici personajele bine-cunoscute ale poveștilor. Există în cea mai mare parte a acestor lucrări ecouri din tehnica miniaturistilor dar și din cea a iconarilor. De ia care Lena Constante a luat aerul hieratic pe care l-a însoțit onora dintre personaje. Remarcăm lucrările «La moartea copilului», «Zbor», «Basm» și admirabilele miniaturi «Satul» și «Vara» (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu).

● **A IV-a biennială de artă populară** — faza orășenească — prilejuește o interesantă expoziție în care sînt adunate circa 1 000 de obiecte — ceramică, cusături, lucrări în lemn etc. — ale creatorilor din București și comunele subordonate (Piața Soseaua nr. 7).

● Poate că nimic n-a făcut Veneția mai cunoscută ca «veduta», gen pictural care cunoaște în sec. XVIII, în orașul de pe lagună, o mare înflorire și căruia îi dau strălucire Canaletto și Guardi. «Veduta» este descrierea unui peisaj citadin, portretul în linii și culori al unui oraș. Veneția lui Canaletto are cerul acoperit de nori transparenti și neori apele de ardezie; ea este teatrul unor serbări fastuoase sau motiv de priveliști calme. Canaletto, ca toți «veduțiștii», redă scrupulos arhitectura sau personajele care populează tablourile. Prețurile peisajelor sale au fost de la început foarte ridicate mai ales datorită colecționarilor englezi, printre care, prin anii 1736, se număra și consulul britanic Joseph Smith, care va aduna în colecția sa nu mai puțin de 55 de pinze. Cu cîteva zile în urmă la galeria Sotheby din Londra au fost puse la licitație două «vedute» de Canaletto pentru care s-au obținut sume importante: o «Serbare nautică pe Marele Canal» — 100 000 lire sterline, și o «Vedere» — 60 000 lire sterline.

● **Ion Biberi** — Breughel (Ed. Meridiane). O monografie spirituală în care autorul, după o încadrare în epocă bine documentată și o explicare succintă a vieții artistului, analizează opera lui Breughel care «și-a plimbat curiozitatea și

nelineștea de-a lungul epocii sale frămîntate, adumecînd tot inefabilul vieții, toate presimțirile neantului, toate bucuriile sufletelor fruste». Autorul face lungi divagații în peisajul breughelian, în tehnica picturală, în stranile registre tematic, situîndu-l pe artist (de acord cu unii teoreticieni ca Friedlaender, Dvorak, în curentul manierist al sec. al XVI-lea.

teatru

● **Seringa**, satiră socială de Tudor Argezei, va vedea lumina rampei în toamnă la Teatrul Național din București. Un omagiu postum adus și acestei laturi a activității multiple a marelui dispărut.

● **De prin veacuri adunate** — spectacol folcloric de o factură inedită — în premieră la Ansamblul «Perinița». Vechi datini, obiceiuri puțin cunoscute, reconstituiri («Solie către Zamolxe», «Citoriteles», «Privighiul»), forme de teatru popular («Haiducii», «Jocul păpușilor») sînt alăturate unei colorate înfățișări a Bucureștiului din veacul trecut: cîntecele lui Anton Pann și taraful lui Ochii etc. Balet, cîntec, pantomimă conferă acestei reprezentării (allate în turneu prin țară) valori artistice și spectaculare remarcabile. Regia artistică — B. Fălcăceanu. Scenografia — Petre Bodeuș și Eugenia Popescu-Județ. Conducerea muzicală — Ștefan Ciutac. O altă formație a aceluiași ansamblu se află în turneu în Tunisia, programul cuprinzînd piese folclorice din toate regiunile țării. Conducerea muzicală — N. Patrichi și Ionel Budisteanu.

Costache Antoniu

● Teatrul de stat «Al. Davilla» din Pitești cinstește comemorarea unui eveniment istoric — bătălia de la Mărășești din 1917 — prin reprezentarea unei piese purtînd ca titlu numele unei eroine a acelor evenimente: **Ecaterina Teodorescu**. Piesa lui N. Tăutu este regizată de Dinischiottu. Urmind unele bune inițiative, același teatru înfățișează spectacolul **Io, Mircea voievod**, în cadrul natural de la Curtea de Argeș.

● Restanțe ale teatrelor bucureștene — aminate pentru la toamnă: **Romeo și Julieta**, **Romulus cel Mare**, **Nepotul lui Rameau**, **Amintirile a două dimineți de luni**, **Toate pinzele sus**. Cam multe datorii!

● Lui I. Popescu-Udriște, autorul unor apreciate decoruri la «Troilus și Cressida», «Capul de rășoi», «Arden din Kent», i s-a atribuit recent, ca o recunoaștere a calităților sale artistice, premiul pentru scenografia al Uniunii artiștilor plastici pe 1966.

● Estivale. O formație estradistică din Varșovia înfățișează spectacole de gen în Capitală și pe litoral. Soliști de muzică ușoară și operetă, formația cvartetul varșovian, balerini...

● Păpușarii din Galați și-au încheiat stagiunea cu **Păcală de Brîndușa Zaita**, în regia lui Mircea Petre Suciu. Spectacolul reinvie una dintre cele mai cunoscute figuri de eroi populari. Scenografia aparține lui Nic. Stănescu iar muzica lui Mircea Filofi.

televiziune

DUMINICĂ 23 IULIE, **Magazin 111** se străduiește — cu prea puțin succes, din păcate — să iasă din șablon (18,30) ● Bună alegerea telespectatorilor pentru **Interpretul preferat**: Mariana Bădoiu, Ana Pacatiuș, Vasile Dragomir (20,10) ● Un scenariu de televiziune de Jean-Claude Brisville: «Ceasul de aur» într-o interpretare ce atrage atenția — Marcel Angheliescu, Ninetta Gusti, Mihai Fotino, Rodica Tapalagă ș.a. (21,00) ● Gigi Marga, Gică Petrescu, Marica Munteanu, Aurel Giroveanu și Bimbo Mărculescu ne propun **Un cîntec vechi, o amintire** (22,07) Un program duminical despre care nu se poate spune că e supraîncărcat de fantezie și atractivitate...

MĂRTI 25 IULIE. Seara de teatru programază cunoscuta piesă a lui H. Kipphardt, «Cazul Oppenheimer», în interpretarea unui colectiv de actori ai Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra» (20,20).

MIERCURI 26 IULIE 30 de minute cu

Mariana Bădoiu

și pentru noi este titlul unui «Magazin pentru tineret» (19,00) ● Cîntăreții gălăteni de muzică ușoară Ionel Miron și Alexandru Jula ne invită să ascultăm cîteva **Melodii de vacanță** (20,00) ● Un film sovietic, «Primul reportaj» (21,15).

JOI 27 IULIE. Lui «Tarzan» (într-o ediție nouă și cam puerilă) i s-a făcut spațiu în ziua de joi pentru a nu-l stingheri marțea pe Robin Hood (20,00) ● Un **Magazin-varietăți** (cautologia nu ne aparține) (21,00) ● Seară de balet cu Valentina Massini (22,20).

VINERI 28 IULIE. Marea actriță franceză de origine română, Elvira Popescu, ne este prezentată în cîteva roluri care au făcut-o celebră. Așteptăm această emisiune cu legitimă nerăbdare (20,00).

SÎMBĂTA 29 IULIE. Emoții în premieră — muzică populară (21,00) ● Despre serialul «Omul cu valiza» ce s-ar putea spune? Că se găsec poate și filme mai proaste? Bineînțeles că se găsec, dar numai cu mare greutate... (21,30) ● Emisiunile-concurs se bucură de popularitate (evident, cînd sînt reușite). Așteptăm de aceea emisiunea-concurs de cultură generală **A ști sau a nu ști** (22,20).

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronsport nr. 29 din 23 iulie 1967.

I. Mureșul-A.S. Cugir	1	X
II. C.S.M. Reșița-C.F.R. Timișoara	1	
III. C.F.R. Arad-Vagonul Arad	1	
IV. Minerul Bihor-Steaua roșie Salonta	1	
V. Olimpia Oradea-Crișul	X	2
VI. Metalul Aiud-Clujeana	2	
VII. Medicina Cluj-Ind. sirmei	1	
VIII. Arieșul-Unirea Dej	1	
IX. Chimica Tîrnăveni-Sanda Ocna Mureș	1	
X. Metalul-Copșa Mică-Gaz metan-Medias	1	
XI. A.S.A. Sibiu-C.S.M. Sibiu	1	2
XII. Metrom-Făcureț	X	2
XIII. Chimia Păgăraș-Faianța Sighișoara	1	

coperta noastră

Pe plaja aurie...

Fotografie de E. IAROVICI

(Peliculă color Kodak-Pathé)

O cetate strașnic păzită. Așa apare Wawel-ul văzut de departe.

Însemnări pe o fotografie din **CRACOVIA**

Există orașe — ba chiar țări întregi — victime ale vocabularului. Și mai ales ale unui cuvint: *pitoresc*. Vorbă blestemată și stearpă, rostogolită cu prea multă încăpăținare prin prospectele turistice ori prin reportajele noastre întocmite în grabă. Spania toată e pitorească, Veneția e pitorească, Cracovia așijderea, pitorești sînt Sighișoara și Sibiul nostru. Și cîte altele. Peste tot pe unde istoria «a muncii» peisajul — cum spunea atît de inspirat Barrès — s-a înfipt cuvintul acesta găunos. Ca să scap de obsesia lui am făcut în așa fel încît să ajung la Cracovia noaptea tîrziu. Să nu-i văd dintr-o dată tot sufletul pe față. Să-l caut, să-l bănuiesc, să simt că m-am apropiat de el și că nu-i adevărat, că mai e mult pînă acolo. Nu e un joc de-a misterul, ci — îmi îngădui să spun — o experiență folositoare pentru cineva sosit într-un oraș cu zece secole de «pitoresc». La lumina voit slabă a Pieței Mari (Rynek Główny) ochii nu pot înregistra cei 87 de metri — știuți din cărți — ai catedralei gotice Sfînta Maria, și asta e bine. Cracovia ți-a întins o mîină. Dar ți-o va strînge mîine.

*

Wawel-ul cu castelul, catedrala și zidul de apărare — în plină zi. Înceinarea atîtor stiluri — Renaștere (predominant), baroc, gotic, neoclasic, cîteva resturi romane — te face să-ți închipui cine știe ce prinț nebun după frumusețe care, în lăcomia sa binecuvîntată, a alăturat zvicnirii către cer a goticului seninătatea redescoperită de Renaștere și apoi le-a înconjurat zdravîn cu ziduri, să le ocrotească. Pentru o clipă însă dictez imaginației altceva: pun totul pe seama unei dorințe faustice a cuiva, de multiplicitate, de trăire în mai multe epoci. Îmi vine în ajutor și legenda. Nu departe de aici se află vestitul Collegium Maius (cea

mai veche construcție a Universității Jagellone), unde se zice că ar fi studiat Faust. Și, la urma urmei, de ce să nu credem că regele Cazimir cel Mare, ori Ladislas Jagellonul, ori Stanislas August Poniatowski — și toți ceilalți care făcînd, refăcînd și îmbogățind Wawel-ul au înlăturat ultrajul timpului și al cotropitorilor — aveau elanuri faustice? Prea s-au îngrijit să lase atîta istorie comprimată în piatră, ca să nu le aducem acest omagiu.

*

De cîțiva ani la Institutul de sociologie și demografie al Universității Jagellone se lucrează la întocmirea unui amplu studiu cu privire la situația familiei de tip urban. Cînd am vizitat Cracovia, cercetările statistice se apropiau de sfîrșit. O studentă îmi comunică niște date, să le spunem, nostime: timpul liber pe care soții pot să-l petreacă împreună, ziua, este nu mai mare de trei ore. Cei căsătoriți merg împreună la teatru și la cinema. La concertе și expoziții — mai mult singuri. De gustibus...

*

În Rynek Główny, lîngă Suckiennice (Hala postavurilor), am surprins o bătrînă uitîndu-se cam urît la un grup de fete nu din cale-afară de extravagante, dar în orice caz bine informate asupra modei lansate de domnul Courrèges. Poate bănuiește, ca toți vîrstnicii, că au suflet ușuratic și își spune că nu avem voie să ne plimbăm cu un astfel de suflet pe sub portaluri renascentiste. Bătrîna nu le-a urmărit însă și nu a observat că fetele aveau în mîini bucăți de piine pentru porumbeii din piață și flori pe care le-au pus pe marginea unui havuz.

Magda MIHĂILESCU

ORSON WELLES:

„ceea ce faci
să-ți aparțină
precum
carnea și sîngele“

- «Nădăduiesc că există o unitate în opera mea, căci altfel, dacă ceea ce faci nu-ți aparține precum carnea și sîngele, atunci totul nu mai are nici o importanță; o operă oarecare este bună în măsura în care exprimă omul care a creat-o».
- «Totdeauna mă simt foarte angajat moralmente prin scenariile pe care le scriu. De fapt nu calitatea lor de scenarii mă interesează în primul rînd; pentru mine numai aspectul lor moral este important».

Noi, gazetarii, încercăm destul de timid cîte o întrebare: despre filmele sale de pînă acum, despre cele viitoare etc. Așa cum se obișnuiește. Ne grăbim să notăm frumos răspunsul, însă după primele două minute simțim o cutremurare în mină și creionul o ia razna: în fața noastră nu se mai află Orson Welles, ci Falstaff. Sau poate abia acum, mai mult ca oricînd, este Welles. Nu mai știm. Un hohot imens de rîs zgîlție sala. Din trei cuvinte a meșterit o glumă bună și uriașă. Este rîsul lui Falstaff totuși. Ochii oaspetelui nostru ne invită să rîdem cu el. se uită cu îngrijorare în jur. nu care cumva să devenim din nou sobri și oficiali.

Dar diavolii săi încinși au tost azvîrliți printre noi. Acum se poate sta de vorbă ca lumea, îi putem asculta fără crispăre mărturisirile:

— Știu că nu mă pricep să-i ajut prea mult pe ziaristi. Niciodată nu am avut darul de a da explicații grozave despre filmele mele. În sensul acesta, am fost și sînt un anticineast și un antiintellectual. Pentru mine filmul este o declarație completă. Tot ce am de spus se găsește acolo. Cunosc regi-ri care sînt în stare să vorbească ore în șir despre creațiile lor; este un talent cu totul diferit de cel de a face filme.

De fapt, cînd filmul este un eșec, atunci simți nevoia

să vorbești și mai ales să încerci să-i convingi pe critici că nu prea au dreptate în cronicile lor.

— Domnule Orson Welles, îmi îngădui să notez la începutul întrebării un fapt bine știut: tot încercînd să stabilească temele dv. preferate, liniile directoare, obsesiile, și nereușind, căci s-au izbit de zidul complexității, criticii au convenit că e mai bine să se vorbească despre un «univers Welles». E o formulă care vă place sau nu?

— Eu unul nu am folosit-o, nu am discutat niciodată despre un «univers» al meu, cu toate că-mi sînt dragi expresiile sintetice. Dacă m-a obsedat într-adevăr ceva de-a lungul activității mele a fost teama de a nu știrbi nimic din frumusețea ființei umane, din măreția și din stăbiciunile ei. Cînda spuneam că «pînă se va găsi secretul acestei lumi, reclam dreptul omului de a-și păstra și întreține toate contradicțiile».

— Printre filmele dv. există vreunele care vă stau mai mult și mai mult la inimă?

— Nici unul. Cînd lucrez la ele, îmi plac. Dar după ce le termin și nu mai pot schimba nimic... Și totdeauna mi se pare că mai trebuia schimbat ceva. De aceea țin cu adevărat doar la unele fragmente de film, la unele idei.

M. MIHAIL
Fotografie de
Elena GHERA

for Flacara
best wishes
Orson Welles

Pentru Flacăra, cu cele mai bune urări.

FILMOGRAFIE

1941 — Cetățeanul Kane.
1942 — Splendoarea Ambersonilor.
1946 — Criminalul.
1947 — Doamna din Șanghai.
1948 — Macbeth.
1952 — Othello.
1955 — Domnul Arkadin (Dosarul secret).
1958 — Setea de rău.
1962 — Procesul (după Kafka).
1964 — Don Quijote (început în 1957).
1966 — Falstaff (Clopotele de la miezul nopții).

Orson Welles a apărut ca actor în toate filmele sale, cu excepția «Splendorii Ambersonilor», unde este comentator. Activitatea sa interpretativă cuprinde încă 30 de roluri în filme aparținînd altor realizatori. Amintim: Jane Eyre (R. Stevenson), Al treilea om (Carol Reed), Geniul răului (R. Fleisher), Moby Dick (John Huston).

a sufla în iaurt

Cît timp nu exista nici o emisiune literară consacrată adulților se mai putea spera că, într-o bună zi, între fotbal și buletinul meteorologic, între interpretul preferat și varietățile pe peliculă își va face loc și o rubrică menită să înlesnească orientarea telespectatorilor printre rafturile librăriilor, să-i îndemne la lectură de calitate și la reflecție pe marginea celor citite. A apărut însă «Magazinul literar» și a spulberat orice speranță în acest sens. Atemporal, anonim, neangajat, indiferent față de fluxul literaturii, cu care se străduiește parcă să nu aibă nici un contact pentru a nu fi contaminat de tumultul lui, «Magazinul» plutește pe apa liniștită a locurilor comune. Umorul este un subiect benign dacă îl privești în sine, ferindu-te de orice aluzie la sursele lui contemporane, la succesele și insuccesele umoriștilor noștri. Să vorbim deci despre umor. Criticul D.I. Suchianu va fi invitat să spună câteva anecdote despre Păstorel Teodoreanu (între care una povestită de C. Cristobald în ultimul număr al revistei «Amfiteatru»), dramaturgul Aurel Baranga va fi chemat să-și expună în rezumat considerațiile despre comedie dezvoltate în programul de sală al piesei «Opinia publică», scriitorul I. Băieșu va avea dreptul să spună câteva generalități, iar folclonistul Nicuță Tănase ne va informa laborios despre «chinurile creației» prin care este obligat să treacă bisăptămînal. Totul va fi agrementat de două inscenări la nivelul umorului cu cirlege al unora dintre emisiunile de varietăți și foarte departe de calitatea artistică medie a... «studioului mic». Și cu asta porția noastră lunară de literatură s-a completat.

Nu-i așa că nimeni nu va avea dureri de cap după o emisiune atât de inofensivă? Literatura contemporană este un teren primejdios, pe care nu-i greu să aluneci. De ce s-ar aventura televiziunea în acest domeniu tocmai acum, cînd și luat cele mai severe măsuri de precauție în ceea ce privește teatrul și cinematograful? Emisiunea «Gong» a ajuns spre sfîrșitul stagiunii umbra a ceea ce era cu mai multe luni în urmă. Cînd și cînd, destul de rar, un cronicar avea la dispoziție un sfert de oră pentru a ne prezenta un spectacol despre care întreaga critică de specialitate își spusese cuvîntul în prealabil. Abia după ce toate organele de presă autorizate au apreciat favorabil comedia «Opinia publică» s-a încumetat și televiziunea să ne-o recomande.

Cronica cinematografică a fost pur și simplu desființată. Tîmîndu-se probabil de o eventuală repetare a unei experiențe nefericite, televiziunea nu se mai pronunță în legătură cu filmele săptămîinii. Cel puțin așa are certitudinea că nu va greși niciodată.

Cum însă fenomenul cultural nu poate fi eliminat total din programe, acestea se îndreaptă cu încredere spre valorile autentificate de istorie, spre aprecierile care se pot verifica și în manuale de școală. De aici paseismul, fuga spre trecut, spre teme în legătură cu care controversele s-au rezolvat de foarte multă vreme. Dramaturgia este considerată obiect de studiu doar «de-a lungul veacurilor». Să sperăm că acum, cînd evocarea ei a ajuns pînă în veacul nostru, cînd autorul emisiunii va fi în situația de a-și exprima opinia despre curentele contemporane, nu va fi întors din drum, așa cum i s-a întîmplat autorului emisiunii «Trei tablouri pe săptămîină». Noul ciclu de artă plastică «De la Giotto la Brâncuși» reprezintă de altfel un caz singular în panorama rubricilor culturale. Deși cronologic s-a ajuns abia în secolele XVI-XVII, în fapt telespectatorii au prilejul neobișnuit de a asculta aprecieri subtile, originale, despre problemele artei contemporane. Ei află că Salvador Dali nu este pur și simplu un nebun care se amuză împodobind-o pe Gioconda cu mustăți și descoperind valorile estetice ale conopidei, ci un mare pictor, unul dintre acei creatori fecunzi care, avînd rădăcini solide în trecut, deschid căi noi în artă. Li se demonstrează că anxietatea a fost și este un factor dinamic, o sursă și o condiție a artei de la «manieristi» la Goya și de la acesta la Dali.

Poate că am făcut o greșală atrăgînd atenția asupra acestui sector avansat, îndrăznet, al criticii practicate la televiziune. Nu-i de loc exclus ca cei ce vîd în cuceririle din ultima jumătate de veac ale spiritului uman aplecat spre frumos doar o negură plină de capcane, în care busolele nu funcționează cu precizie, să ceară ancorarea emisiunilor de artă plastică în marea calmă a trecutului inatacabil. Obiectivul acestei cronici este însă la polul opus. Ea ar vrea să fie o pledoarie pentru investigarea curajoasă, competentă, a tuturor zonelor lumii spirituale contemporane, pentru intrarea televiziunii în circuitul schimbului de idei practicat de cea mai mare parte a presei noastre. Telespectatorul trebuie să fie convins că, în fiecare zi, deschizînd aparatul, va fi pus la curent cu ceea ce îl frîmîntă pe creatorii de la noi și de pretutindeni, va fi ajutat să-i înțeleagă, să-și formeze gustul, să distingă realizarea de impostură, să se orienteze pe căile sinuoase și pline de surprize ale gândirii artistice moderne.

Dacă, așa cum se pare, la televiziune nu există un departament cultural la nivelul necesităților actuale, pînă la constituirea lui s-ar putea solicita sprijinul unor personalități cu orizont larg și cu o competență mai presus de orice îndoială, așa cum s-a procedat în domeniul artei plastice.

telegrame

● Romanul lui Antoine Blondin, «L'humour vagabonde», va fi ecranizat de cineastul francez Edouard Luntz. Jean-Louis Trintignant și Mireille Darc au acceptat să interpreteze rolurile principale.

● Instalat cu echipa sa pe Coasta de Azur, Robert Wise a tras primul tur de manivelă al filmului «Vedeta». Capul de afiș al distribuției este Julie Andrews.

● Claudia Cardinale se află din nou la Hollywood. De data aceasta ca parteneră a lui Rod Taylor, în filmul «Timpul eroilor».

● Regizorul bulgar Peter Doney a terminat de curînd filmul «Marea». După propria-i măturisire, ultima sa realizare este un destul de aspru avertisment adresat acelor tineri care cred că viața este un lanț nesfîrșit de aventuri. În fotografia 1: interpreta eroinei principale — actrița Severina Teneva.

● Prima coproducție franco-ceslovacă va purta semnătura prestigioasă a cineastului și scriitorului Alain-Robe Grillet și se va numi «Omul care minte».

● Premiul Gérard Philippe, acordat unui tînar actor pentru a-l încuraja în activitatea sa, a fost dobîndit anul acesta de Ludmilla Mickael, în vîrstă de 20 de ani, proaspăt angajată la Comédie Française. În momentul de față Ludmilla Mickael (foto 2) se află pe platouri, solicitată fiind de regizorul Etienne Périer pentru «comedia sociologică» «Băieți și fete».

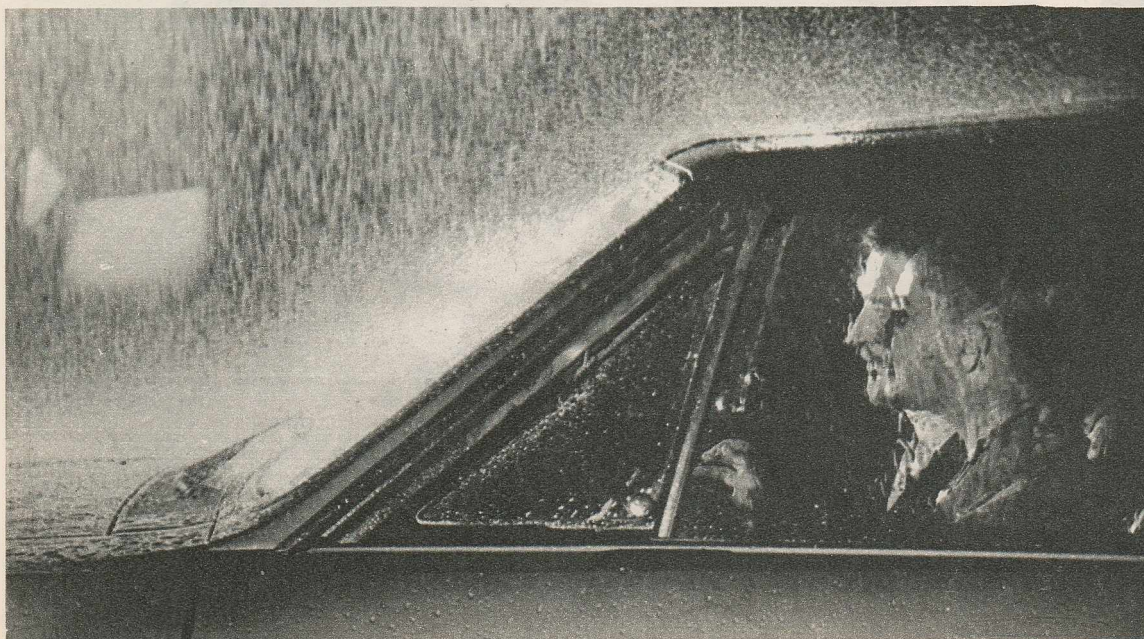
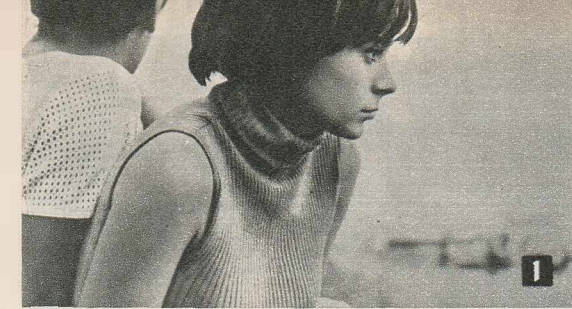
● Dintr-un film muzical în altul. După «Doctor Doolittle», lui Rex Harrison (interpretul, printre altele, și al profesorului Higgins din «My fair lady») i s-a propus un alt rol pe note, într-o remake după «Adio domnule Chips» (cea cu Robert Donnat și Green Garson).

atențiune, motor!

GIOCONDA FĂRĂ SURÎS

...Plouă. ...Un Buick aleargă pe o șosea goală, apoi pe un pod. În mașină, o femeie și doi bărbați (foto jos: Silvia Popovici și Ion Marinescu; al treilea, Gheorghe Cozorici, nu se vede în imaginea noastră). Trei colegi de școală, care se întîlnesc după mulți ani. Un cadru oarecare în aparență. Numai că el nu s-a tras pe nici o șosea goală și pe nici un pod, ci pe platoul «filmări combinate» de la Buftea. Pe un postament a fost cocoțat Buickul. În fața lui, pe un ecran, s-au retroproiectat șoseaua și podul, iar de undeva, din dreapta, un om aducea ploaia cu ajutorul unui furtun (foto de stînga). Una din micile minuni ale truajului.

Fotografii de Elena GHERA

FLACĂRA VARIETĂȚI

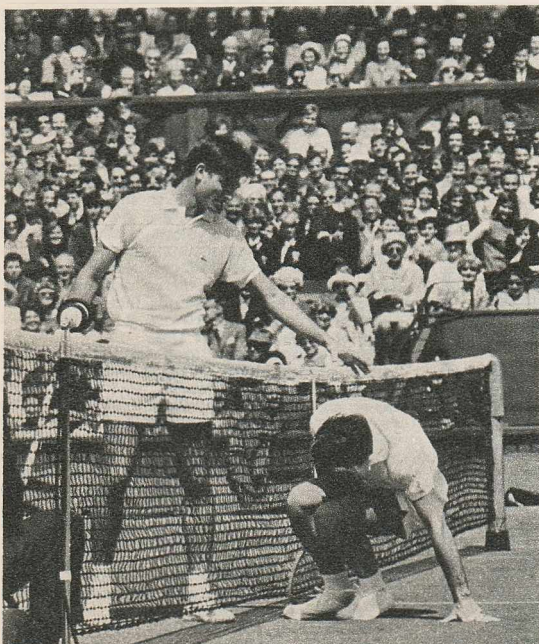

CU CAPUL ÎN PIATRĂ!

Destinat să transforme mâna într-o armă cumplită, karaté, metodă de luptă asemănătoare cu judo dar mult mai violentă, pune accentul pe controlul mișcărilor și pe disciplina gândirii.

În limba japoneză «karaté» înseamnă «cu mâinile goale», dar lupta presupune și lovituri cu picioarele și chiar cu capul. Luptătorul din fotografie demonstrează — în cursul unui antrenament — forța unei lovituri de karaté. Printr-o mișcare bruscă cu fruntea el sparge un număr destul de mare de țigle. Desigur că îl ajută și așezarea lor pe curbura, fapt care le face să se lovească una de alta.

Regretabil că la noi lupta «karaté» este puțin cunoscută. «Flacăra» cunoaște câteva capete Indea-juns de tari pentru a face reuniuni la nivel mondial

SENZAȚIE LA WIMBLEDON

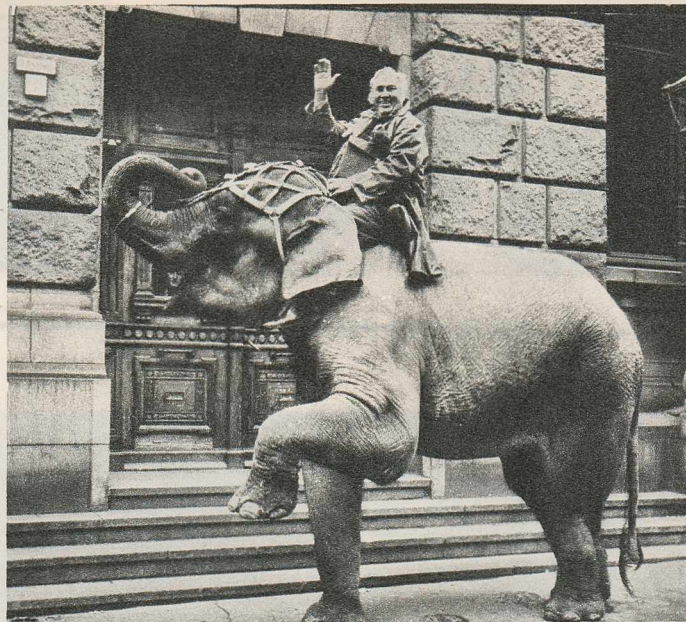
Famosul campion mondial de tenis Manuel Santana — binecunoscut și publicului bucureștean — a fost învins categoric de americanul C.M. Pasarell în prima zi a întâlnirii de la Wimbledon (Anglia). În imagine: Santana alunecă în fața fileului. O fotografie fidelă raportului de forțe dintre cei doi.

ELEFANTUL LA TRIBUNAL

Directorul unui circ din Oslo a fost dat în judecată de un spectator pentru faptul că elefantul trupei l-a stropit cu trompa în timpul unui spectacol, pătindu-i hainele. Pretenții: un costum nou.

În ziua procesului directorul a sosit la palatul justiției călare pe elefant, solicitând să între cu el în sala de ședințe pentru a demonstra nemijlocit buna creștere a pensionarului său.

Din motive... tehnice tribunalul n-a putut admite accesul în sală a pahidermului; sentința dată a fost în schimb blindă: directorul a fost obligat să onoreze reclamantului doar factura pentru curățirea chimică a costumului maculat.

PĂRINȚII VIEȚII

Printre alte tradiții cultivate de indienii din statele Arizona și New Mexico (S.U.A.) este și aceea a sărbătoririi așa-numiților «kachinos» — părinții vieții. Personificați de țărani costumați și purtând măști tradiționale, «părinții vieții» vizitează satele aducând promisiunea ploii și a fertilității pământului.

POFTĂ BUNĂ, DAR... CAM SCUMPĂ

Într-un acvariu din Miami zburdă câteva perechi de marsuini (*Phocaena phocaena*), mamifere acvatice înrudite cu delfinul. Momentul când se servește masa constituie un spectacol deosebit de vesel pentru vizitatorii acvariului. Spectacolul e însă cam costisitor pentru direcția acvariului, ținând seama că fiecare marsuin (care prinzește de cinci ori pe zi) consumă la fiecare masă cite 3 kilograme de pește.

scurt și cuprinzător

- Societatea britanică de transporturi navale «Christian Silvesen and Co» va dispune în curînd de o întreagă flotilă de mici tancuri de tipul petrolierelor construite special pentru transportul whisky-ului. Fiecare tanc din această flotilă va putea transporta cite 460 mii litri whisky. Ruta pe care o vor parcurge de preferință aceste nave va fi Scoția-Suedia. Să sperăm că aceste transporturi nu vor duce la accidente care să aibă drept consecință cea mai cruntă beție din istoria zoologiei, cu participarea tuturor peștilor din Marea Nordului și Oceanul Atlantic.

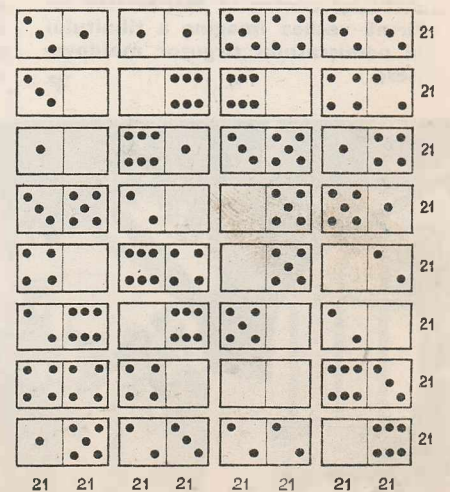
- Scoțienii sînt mari amatori de biscuiți. Conform statisticilor, ei consumă, pe cap de locuitor, o cantitate de biscuiți cu 25% mai mare decît media consumului pe întreaga Mare Britanie. E drept că, după cum se știe, biscuiții sînt mai ieftini decît cozonacul sau alte delicatese de patiserie.

- În Italia circulă actualmente circa 7 milioane autoturisme. Ceea ce e însă demn de subliniat este preponderența automobilelor de mică capacitate cilindrică: media celor 7 milioane mașini este de 800 cmc, în timp ce media în Franța este de 1 100 cmc, în Republica Federală a Germaniei de 1 500 cmc, iar în S.U.A. de 3 000 cmc.

- Sub egida asociației «Mari cauze naționale», creată în 1958, s-a inaugurat (după campaniile împotriva zgomotului, pentru creșterea numărului donatorilor de sînge, pentru siguranța circulației rutiere etc.) în luna iunie în întreaga Franță cea de-a opta acțiune, sprijinită de Ministerul Tineretului și al Sporturilor: campania «pentru scăderea kilogramelor inutile». Constatîndu-se că francezul mijlociu cîntărește cu 5 kg în plus față de greutatea ideală, acțiunea face propagandă împotriva exceselor alimentare, pentru practicarea sporturilor și, mai ales, pentru mersul pe jos.

jucați domino?

Dezlegarea jocului din nr. 29

TRIPTIC FĂLTICENEAN

O armonioasă alcătuire de deal, apă și munte pare a fi împrumutat sufletului moldovenesc din această parte a Țării de Sus profunzimi ne-nțelnite aiurea... De veacuri, ca-ntr-un imens florilegiu, învățații și oamenii mari ai neamului și-au dat întâlnire în târgul străjuit de dealurile Spătăreștilor, ale Orbazei, ale Dumbravei. Vechea așezare din care odinioară ca și acum se legau Probota, Slatina și Rîșca, l-a cunoscut mai întâi pe mitropolitul Dosoftei care aici a învățat să stihuiască. Istoria Rîșcăi se pierde în timpul descălecătorilor, iar la Slatina, în secolul XVI, copistul diac Isaiia păștra, pentru vremi mai limpezi, Cronica putneană... Dar secolul marilor fălticeni e altul, și anume cel al nouăsprezecelea. Familia Millo cu Matei (actorul) și Alecu, Găneștii cu pe nedrept uitatul Nicu Gane, scriitorul și luptătorul pentru Unire, Nicolae Beldiceanu, folcloristul Artur Gorovei, iar la sfârșitul său și începuturile celui de-al douăzecilea — Eugen Lovinescu, Anton Holban, Mihail Sadoveanu. Și deasupra tuturor, descins parcă din grădina cu merele de aur a copilăriei, un anume Nică a Petrii Ciubotarul, venit la școala de catiheți pe ulița Rădășenilor, unde era un popă care avea o fată... Fălticeni au la 1840 școală vestită, iar la 1870 gimnaziu. Profesorii i-au fost pe măsura renumelui: Nic. Bel-

Casa lui Mihail Sadoveanu din «Grădina liniștii», cu atmosfera ei atât de evocatoare... Nu-i păcat ca tocmai ea să zacă în cel mai deplin anonim!

diceanu, Aug. Wagner, Nicolae Apostol (dascălul de română al lui Sadoveanu), Vasile Lovinescu (tatăl criticului), Vasile Ciurea (creatorul Muzeului Fălticeniilor), Virgil Tempeanu, traducătorul, dinastia de profesori începută cu admirabilul George Stino... Pe scena liceului au debutat Jules Cazaban și Gr. Vasiliu-Birlic... Iar cel mai tânăr dintre cîntăreții noștri nemuritori și mai strălucit tot de-aici și-a luat zborul: Nicolae Labiș...

Fac, plin de emoție, aceste evocări care sînt departe de a fi cuprinzătoare din mai multe pricini, printre care una e un fel de indignare. Mai întâi, fiindcă de-abia sosit în oraș aflu că Jamaicki ar fi fălticenean get-beget. Tot respectul pentru simpaticul fotbalist al Rapidului, și-n general pentru echipa «Foresta» care s-a dovedit atât de meritorie, totuși interlocutorul meu ar fi trebuit să înceapă cu alții! Cînd l-am întrebat, a ridicat din umeri. Știa ceva, dar nu era sigur.

Am căutat atunci urmele ilustrilor treceri. Nimic sau aproape nimic. În casa de la Spătărești a lui Matei Millo e sediul unui S.M.T. Pe strada Republicii, locuința lui Nicu Gane se află într-o stare deplorabilă. Casa de la «Grădina liniștii» a lui Sadoveanu, în livada sădită de mîna meșterului, cu atmosfera sa atât de intens evocată în «Cocostîrcul albastru», în «Dumbrava minunată» ori în povestiri ca «Un instigator», n-are nici măcar o placă comemorativă, și doar e cunoscut faptul că aici a-nceput el a scrie. Casa familiilor Lovinescu și Anton Holban e pe jumătate ruinată! În Liceul din Fălticeni nu-i un singur amănunt care să-i evoce tradițiile și cărturarii. Însăși titulatura școlii e anonimă, un număr și atât, în loc să poarte pe frontispiciu, cum a fost, numele lui Nicu Gane! Parcă nu s-ar cunoaște elo-

giile aduse de Sadoveanu liceului și profesorilor în «Anii de ucenicie»! Nepăsare? Ignoranță? La sfat, la secția de propagandă, ni se invocă lipsa de fonduri, de spațiu locativ în care să fie mutați actualii locatari ai caselor mai sus-amintite. Nimic nu ne poate convinge. Trăim în prezent dar rădăcinile noastre se pierd în veacuri, și realism financiar nu înseamnă nesimțire.

II

În acest iunie, la Baia au început (în sffrșit) săpături arheologice. Pînă acum nu se făceau decît simple sondaje. De ce a fost atât de neglijată prima cetate de scaun a Moldovei? În centrul așezării se află Biserica lui Alexandru cel Bun, ctitorită la 1413. Pînă la urmă a ajuns să fie înconjurată cu un gard, după ce ani și ani oile, ciobanii și copiii locului o călcașeră în voie... Actualului șantier arheologic cît și împrejurimilor (7 km de Fălticeni) li se prevăd un frumos viitor turistic. Toate ar fi bune dacă n-ar mai exista pe lume și drumuri... proaste. Iar cel care duce din Fălticeni la Baia întrece orice închipuire! Aflăm că lipsesc utilaje, că e necesară plombarea și întreținerea și a rutelor Fălticeni-Dolhasca, Fălticeni-Liteni, Dolhasca-Probota. S-au întîrziat mult lucrările la podul de peste Siret, în dreptul Roșcanilor (lucrări restanțiere în valoare de 72 000 lei), după cum nici pînă azi nu s-a reușit modernizarea traseului de 7 km Fălticeni-Cornu Luncii-Humor. Iar drumul în pantă de la Grădini stă neterminat fiindcă nu s-au găsit încă cele... 2 500 piane necesare! Vreți amănunte (probabil justificative!)? Întrebați la Unitatea regională construcții și modernizări Suceava... În asemenea condiții e de-a dreptul ridicol să se mai vorbească de

turism în regiune. Cine o să-și bage mașina prin toate hîrtoapele? Și unde să cazezi omul cînd în tot ținutul Fălticeniilor nu există un hotel, o singură cabană turistică, un ghid măcar?

În Baia, în fosta locuință a lui Nicolae Stoleru, prima «Casă de sfat și citire» din țară, se vinde acum secărică! Iar la Rotopănești, într-o clădire aparținînd Găneștilor, s-a făcut... îngrășătorie de porci. Comentariile sînt de prisos.

III

Învăluită în efluvii de căpșuni și mere văratiche, Stațiunea experimentală pomicolă Fălticeni își serbează deceniul de activitate. Dar aici pomicultura are o tradiție seculară. Un hrisov de la 1437 amintește și Fălticeni printre satele moldovene scutite de plata dijmelor din livezi și «pomete», iar la 1466 bazinul pomicol din localitate e din nou pomenit ca avînd «meri și peri ce dau fructe gustoase». Cel ce investește însă cu adevărată noblețe locul este Dimitrie Cantemir: «Merele din Țara de Sus n-au coajă...» Cît cuprinzi cu ochiul, pe dealurile Spătăreștilor, ale Orbazei, ale Dumbravei și Rădășenilor, numai livezi. 1 044 hectare pe care se cultivă 560 soiuri de meri, peri, pruni, cireși, vișini, coacăzi și căpșuni. Anul trecut s-au vîndut statului 260 tone de mere. Dar orgoliul colectivului stațiunii conduse de directorul Groza Teodot e mărul Pătul tip Fălticeni, de mare productivitate. Cît pumnul, cu suprafața netedă, culoare galbenă pătată cu roșu, cu gust suculent... Nepotul celui de pe timpul lui Cantemir. 9 medalii, printre care trei de aur, obținute la diferite concursuri internaționale împodobesc «palmaresul» stațiunii. Am plecat însoțit de amintirea celor două vagoane de căpșuni destinate exportului și de imaginea coacăzului negru dat în pîrgă...

*

Iată dar că Fălticeni merită a fi redescoperiți. La fiecare pas mărturiile trecutului (în cazul că apelezi la un localnic cu dragoste de ținutul natal, așa cum mi-a fost dat mie să cunosc în persoana distinsului profesor Aurel George Stino) și se relevă în toată emoționanta lor simplitate.

La Fălticeni se petrec și se vor petrece, sperăm, încă multe. Combinatul de industrializare a lemnului, dat în folosință în 1956, cu trei mii de muncitori și o producție anuală de 19 000 mc cherestea de fag, e o realitate, s-ar putea zice, revoluționară. Mai trebuie redată acea aură de înaltă intelectualitate «Orașului în care nu s-a întîmplat nimic», cum a numit Fălticeni Sadoveanu, desigur într-o clipă de descurajare...

H. MIHAI

Fotografii de Elena GHERA

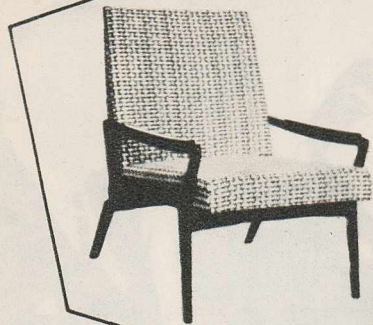

▲ **Liceul din Fălticeni. Tradiția lui reclamă mult mai mult decît un simplu număr! Cîndva se numea «Liceul Nicu Gane»...**

Actualul centru al Fălticeniilor infirmă vechea imagine a tihnitudinii și nemîșcatului țirgușor moldovenesc.

MEF

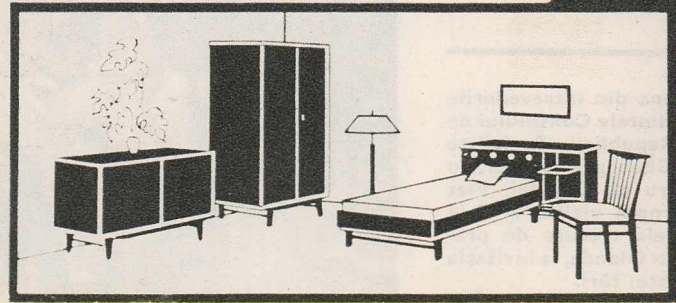

CONSTRUCȚIE SUPLĂ, TAPISERIE DIN POLIURETAN, STOFE ÎN CULORI AGREABILE, IATĂ CITEVA DIN CALITĂȚILE ACESTUI FOTOLIU. PREȚUL DE VÎNZARE, 650-710-770 LEI (ÎN FUNCȚIE DE CARACTERISTICILE ȘI MODELUL STOFELOR).

Camera de tineret **MARIA**

ESTETICĂ

PRACTICĂ

CAMERA TIP MARTA, COMPUSĂ DIN DULAP CU DOUĂ UȘI (1 852 LEI), PAT PENTRU O PERSOANĂ (1 330 LEI), LADĂ PENTRU ASTERNUT (892 LEI), COMODĂ (765 LEI), MASĂ DE LUCRU (454 LEI) ȘI SCAUN TAPISAT (250 LEI), ÎNTRUNEȘTE APRECIERILE UNANIME ALE CUMPĂRĂTORILOR.

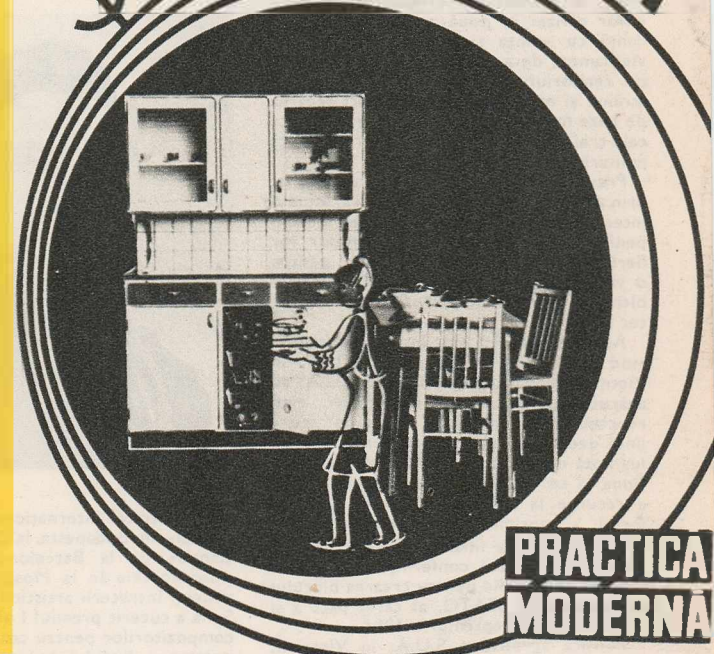
ONESTI
COMOD
CONFORTABIL
ELEGANT

PENTRU APARTAMENTUL DV., VĂ RECOMANDĂM HOLUL MĂCIN. AVÎND DIMENSIUNI CONVENABILE, ACEASTĂ GARNITURĂ CONFORTABILĂ ESTE MULT SOLICITATĂ DE CUMPĂRĂTORI. PREȚUL DE VÎNZARE: CANAPEAUA, 2 100-2 620-2 840 LEI; FOTOLIUL, 995-1 215-1 325 LEI; MĂSUȚA, 460 LEI (PREȚURILE CANAPELEI ȘI ALE FOTOLIULUI OSCILEAZĂ ÎN FUNCȚIE DE MODELUL ȘI CULOAREA STOFELOR).

Bucătăria POIANA

PENTRU BUCĂTĂRIA DUMNEAVOASTRĂ CUMPĂRAȚI MOBILIER POIANA. PREȚ DE VÎNZARE: DULAP 1 400 LEI, MASĂ 175 LEI, TABURET 50 LEI.

BIBLIOTECI MODERNE ȘI UȘOARE, UTILE ÎN ORICARE FEL DE APARTAMENT. PREȚ DE VÎNZARE 910 LEI.

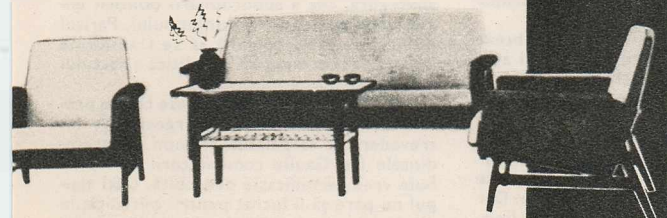
PRACTICĂ
MODERNĂ

Confortabil

Elegant - Modern

HOLUL

MĂCIN

Cîteva din produsele de calitate realizate de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere...

...pe care le găsiți de vânzare la magazinele de specialitate.

TRANSMISĂ DE CĂTRE MINISTERUL ECONOMIEI FORESTIERE.

dozina

BIBLIOTECA
NECESARA TUTUROR

Aspect de la una din întrevederile avute de președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, cu primul ministru al Olandei, Piet de Jong, în timpul vizitei oficiale întreprinse zilele trecute de premierul român în Olanda, la invitația guvernului acestei țări.

la 13 ani de la acordurile de la Geneva

S-au împlinit la 20 iulie 13 ani de la semnarea acordurilor de la Geneva cu privire la Vietnam, Laos și Cambodgia.

Prin acordurile de la Geneva din 1954 se pune capăt războiului, creându-se premisele unei dezvoltări normale în Indochina, în interesul popoarelor respective și al păcii mondiale. Acordurile cuprind pentru statele semnatare obligația de a respecta independența, unitatea și integritatea teritorială a Vietnamului, Laosului și Cambodgiei și de a se abține de la orice amestec în treburile lor interne; de a contribui la reunificarea Vietnamului — temporar divizat în două zone — în concordanță cu voința și interesele poporului vietnamez; de a nu permite introducerea pe teritoriul celor trei state de trupe străine și material de război, nici crearea de baze militare. Acordurile prevedeau ca cele trei țări să nu participe la vreo alianță militară.

Prevederile acordurilor de la Geneva, prin caracterul lor constructiv, corespund intereselor popoarelor mult încercate din peninsula indochineză și năzuințelor lor fierbinți la existență independentă, pentru o viață mai bună, pentru rezolvarea problemelor lor interne excluzând orice amestec din afară.

Aceste prevederi sînt însă nesocotite în mod flagrant prin agresiunea S.U.A. în Vietnam. Intențiile agresive ale S.U.A. au apărut încă în timpul conferinței, cînd reprezentantul american, deși a dat citire unei declarații prin care guvernul S.U.A. lua notă de acordurile de la Geneva, menționa că se va abține de a le încălca și de a recurge la amenințări sau la folosirea forței, a exprimat dezacordul guvernului său cu declarația finală. De altfel, încă în timpul desfășurării conferinței, S.U.A. au început pregătirile pentru crearea blocului militar agresiv SEATO, al cărui pact a fost semnat în septembrie 1954.

Politica agresivă a S.U.A. în Vietnam, promovată cu o intensitate sporită pe o scară din ce în ce mai mare, culminînd cu bombardarea barbară a teritoriului R.D. Vietnam, reprezintă o încălcare grosolană a acordurilor de la Geneva din 1954, a propriilor obligații asumate, a principiilor elementare ale dreptului internațional înscrise în Carta O.N.U., printre ai cărei semnatori se află și S.U.A. Acțiunile agresive ale S.U.A. în Vietnam creează o primădie gravă pentru pacea și securitatea internațională.

Sprîjinind multilateral poporul Vietnamez în lupta sa eroică împotriva intervenției militare a S.U.A., poporul român, îngrijorat de soarta păcii, se pronunță cu hotărîre pentru respectarea acordurilor de la Geneva, pentru încetarea necondiționată a bombardamentelor asupra R.D. Vietnam, pentru renunțarea de către S.U.A. la agresiune. Poporul vietnamez trebuie să aibă posibilitatea deplină de a-și rezolva problemele vieții sale interne fără amestec din afară.

Conf. univ. Gh. MOCA
doctor în drept

o nouă afirmare

Recentul Concurs internațional al tinerilor soliști de operă de la Sofia — cel deal treilea de la inițierea lui — a prilejuit o nouă afirmare a școlii românești de canto. Precum se știe, în rîndul celor peste 70 de participanți din 27 de țări — între care Italia, Franța, S.U.A., Argentina, Elveția, U.R.S.S., Polonia, Spania, R.F. a Germaniei, Olanda, Ungaria — s-au aflat și soli ai artei noastre, care s-au bucurat de excelențe aprecieri.

Dintre aceștia se remarcă baritonul Vasile Martinoiu de la Teatrul de operă și balet din București, deținător al altor cî-

Sandu NAUMESCU

torva distincții internaționale (la Concursul «Erkel» din Budapesta, la Concursul «Maria Canals» de la Barcelona, la Concursul «Ceaikovskii» de la Moscova), și care cu prilejul întrecerii artistice ce a avut loc la Sofia a cucerit premiul I oferit de Uniunea compozitorilor pentru cea mai bună interpretare a liedului bulgar. De asemenea, juriul concursului — format din 22 personalități marcante ale vieții muzicale internaționale — i-a atribuit lui Vasile Martinoiu premiul III.

literatura română în s.u.a.

După «Introduction to Rumanian Literature» apărută anul trecut la «Twayne Publishers» din New York, de curînd a fost tipărită în S.U.A. o nouă lucrare cu caracter antologic dedicată literaturii române. Este vorba de numărul 4 al lui «The Literary Review» editată de Fairleigh Dickinson University din Teaneck, New Jersey, consacrat în întregime literaturii contemporane române.

Însoțit de o consistentă prefață semnată

de acad. Zaharia Stancu, volumul cuprinde nuvele și fragmente de romane de Mihail Sadoveanu, I. Agirbiceanu, Zaharia Stancu, Marin Preda. Nu lipsesc în domeniul prozei nici nume ale unor tineri creatori ca Vasile Rebreanu, Alecu Ivan Ghilia, D.R. Popescu.

Poezia este reprezentată de Tudor Arghezi, Demostene Botez, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu, Nicolae Labiș, de tinerii Tiberiu Utan, Al. Andrițoiu și foarte tinerii Ion Alexandru și Adrian Păunescu.

Volumul este însoțit de scurte date despre autorii ale căror lucrări sînt cuprinse aici și de o notă editorială din care redăm mai jos unele aprecieri la adresa țării noastre: «Visul și avîntul care transformă într-un centru plin de viață tot ceea ce pînă mai ieri nu era decît un cîtun uitat este același impuls care transformă astăzi întreaga Romînie, bogată în resurse materiale și umane, într-una dintre cele mai dinamice țări din Europa. În această renaștere, inspirată de o nouă mîndrie națională, participă, și nu în mică măsură, arta și în special literatura română».

N. NICOARĂ

„ce trebuie să credem?“

«Ce trebuie să credem?» — întrebă pe un ton ironic numeroși comentatori, după anunțarea hotărîrii Washingtonului de a trimite noi trupe în Vietnamul de Sud. Întrebarea este pusă, de obicei, în urma confruntării comunicatelor oficiale despre așa-zisele victorii militare americane cu formulările, tot oficiale, despre «necesitatea» și «urgența» sporiții forțelor armate dislocate în Vietnamul de Sud: ori victoriile sînt reale și atunci este pusă sub semnul întrebării motivarea întăririlor, ori întăririle sînt reclamate de o asemenea evoluție a operațiilor militare care pune «victoriile» sub semnul întrebării?

Comentarii de același gen cu subtext caustic a prilejuit și vizita ministrului apărării al S.U.A., Robert McNamara, în Vietnamul de Sud. În cadrul rapoartelor ascultate de McNamara timp de 12 ore, generalul Westmoreland, comandantul forțelor militare americane din Vietnamul de Sud, i-ar fi declarat că trupele sale obțin «o serie de succese din ce în ce mai strălucite». Dar asemenea declarații — destinate să liniștească opinia publică americană — sînt în contradicție cu înseși cererile lui Westmoreland pentru sporirea trupelor agresoare. Un spor atît de masiv — 200 000-250 000 de militari — înțit, tocmai din prudență în fața reacțiilor potențiale ale opiniei publice din S.U.A., însuși McNamara a recomandat o cifră mai mică. De altfel, «strălucitele victorii» ale forțelor americane le-a constatat și McNamara pe traseul inspecției sale. La baza militară americană din Dong Ha elicopterul ministrului n-a putut să aterizeze din cauza tirului artileriei forțelor patriotice. Chiar în perioada vizitei lui McNamara în zona Platourilor Înalte, «americani au suferit un nou eșec» (Le Monde). Agenția «Asso-

ciated Press» relevă cazurile în care «batalioane întregi trebuie retrase de pe teren, deoarece efectivele lor sînt reduse în mod periculos».

Iar aparentul dubiu din întrebarea comentatorilor în legătură cu «victoriile» trupelor americane nu face decît să sublinieze contrastul șocant dintre fanfanonadi comunicatelor și situația reală.

Se consideră chiar, de către experți americani, că în fața forței și tacticii de luptă a unităților forțelor patriotice din Vietnamul de Sud trupele S.U.A., deși din nou întărite, nu au de loc perspectiva unor «mari victorii».

Eugen POP

după metoda coué

Într-un recent articol din «New York Times» consacrat «kavansurilor» făcute de Marea Britanie Pieței comune, Cyrus Sulzberger, nu lipsit de ironie, caracteriza tactica Marii Britanii ca inspirată de renumita metodă Coué, potrivit căreia oamenii ar deveni mai sănătoși dacă și-ar spune mereu: «E din zi în zi mai bine». Într-adevăr, pare să existe multă dreptate în afirmația lui Sulzberger, mai ales dacă se ține seama de repetatele manifestări de reținere, ca să ne exprimăm eufemistic, față de prezența Angliei în Comunitatea Economică Europeană, provenind îndeosebi din partea Franței. Nu demult discursul rostit la Bonn, în cursul vizitei oficiale pe care președintele a făcut-o în Germania Occidentală, a constituit, după opinia unanimă a observatorilor scenei politice occidentale, cea mai brutală respingere a adeziunii Angliei la Piața comună formulată în ultima vreme de oficialitățile de la Paris. Președintele Franței a fost categoric. El nu s-a referit numai la chestiuni de ordin economic, de mai mică sau mai mare importanță, la diverse substituții ale aplicării tratatului de la Roma, ci la o problemă principală, de anvergură, cea a subordonării politicii engleze față de cea a Washingtonului. Parisul nu vrea ca Piața comună să se transforme într-o anexă economică și politică a Pactului Atlantic.

Nici chiar primirii politicoase făcute premierului britanic în cursul recentelor întrevederi de la palatul Trianon cu președintele De Gaulle comentarii nu-i atribuie vreo semnificație deosebită. Căci timpul nu pare să fi lucrat pentru oficialitățile din Londra. Înci a fost vorba de începerea unor tratative primăvara, apoi s-a mizat în Downing Street 10 pe posibilitatea unor negocieri la începutul verii, pentru ca acum să se aștepte căderea frunzelor și poate chiar primii fulgi de zăpadă. În orice caz, un comentariu oficios difuzat la Londra susține că se va aștepta sfîrșitul acestui an pentru a putea fi apreciate șansele aderării Angliei la Piața comună. În aceste condiții s-ar putea ca metoda doctorului Coué să nu-și dovedească eficacitatea, căci mulți observatori londonezi afirmă că «e din zi în zi mai prost» în ce privește șansele britanice de a obține un loc la masa «celor șase».

Sergiu BRAND

lordul aeroport

„a luat temperatura“

«Nici optimism, nici pesimism» — astfel și-a calificat starea de spirit lordul Alport, emisar oficial englez care a petrecut la Salisbury trei săptămâni «pentru a lua temperatura» (după expresia lui «Le Monde») grupului lui Ian Smith. Încercînd, la solicitarea ziaristilor, să fie mai concret, lordul Alport a declarat, într-un prim bilanț, că a avut posibilitatea de a cunoaște păreriile unor cercuri largi din conducerea actuală a Rhodesiei și a liderilor populației africane. Mai mult decît declarațiile lui Alport, însuși filmul călătoriei sale la Salisbury este acela care vorbește concludent despre stadiul actual al relațiilor anglo-rodhesiene.

Cînd, în seara zilei de 22 iunie, lordul Alport completa, pe aeroportul din Salisbury, datele cuprinse în formularul poliției rezervat pentru simplii turiști, Ian Smith pleca la ferma sa din localitatea Selukwe, dînd de înțeles că nu se grăbește să se întâlnească cu lordul londonez. «Într-o țară cu o diplomație rudimentară ca Rhodesia — comenta publicația «Jeune Afrique» împrejurarea — acest gest înseamnă că Ian Smith se interesează de prezența lordului Alport — pentru că l-a lăsat să intre în Rhodesia — dar că nu dorește să-i arate interes». Adică, mai precis, dorește să se creadă că nu-i arată interes.

Este adevărat că în prețuia sosirii lui Alport același Smith îl calificase «inamic

consecrat al Rhodesiei», iar peste alte câteva zile un membru al guvernului său îl desemnase «persona non grata»; dar presa occidentală a reținut mai puțin manifestările extremiste — de acest gen — ale rașiștilor de la Salisbury, concentrîndu-se îndeosebi asupra acțiunilor de tatonare reciprocă a Londrei cu Salisbury.

Acest climat de sondare a intențiilor este explicat în presa occidentală printr-o serie de fapte petrecute în ultima vreme. Echipa Smith nu se mai simte pe o poziție atât de sigură astăzi ca în momentul declanșării aventurii independenței unilaterale. Dificultățile plasării pe piață a tutunului — principala sursă de deșeuri a Rhodesiei — s-au repercutat asupra producției, impunînd restrîngerea culturilor. Măsura — calculează economiștii — ar fi afectat interesele a circa 600 fermieri albi. Or, se consideră că formația politică a lui Smith — Frontul rodhesian — se sprijină pe circa 3 000 fermieri albi din Rhodesia. La rîndul său, guvernul laburist britanic a declanșat noua inițiativă complexă de criticile, tot mai viguroase în ultima vreme, ale conservatorilor privind «imobilismul» politicii externe britanice.

Obiectivul vizitei lordului Alport — consideră săptămînalul elvețian «La tribune des Nations» — ar fi fost în esență «dislocarea organizațiilor albe (rasiste — n.n.) din Rhodesia: sau Smith își înăsprește atitudinea și ca urmare s-ar putea ca elementele mai puțin dure din Rhodesia să se grupeze în jurul guvernatorului britanic Gibbs, sau Smith acceptă tratative și aceasta înseamnă o încercare de forțe dificilă pentru fracțiunea cea mai dură a partidului său, care dorește să rupă ultima legătură cu Anglia proclamînd Rhodesia republică».

Corneliu VLAD

EXTERNE

SUBDEZVOLTAREA

de Silviu BRUCAN

La sesiunea Consiliului Economic și Social al O.N.U., care se desfășoară în prezent la Geneva, Paul Hoffman constata că, din 1960 pînă în prezent, au fost consacrate dezvoltării țărilor din «lumea a treia» numai 165 de miliarde dolari, în timp ce totalul cheltuielilor de înarmare ale țărilor membre ale O.N.U. s-a ridicat la 850 miliarde dolari!

Fiind director al acestui program de dezvoltare, care se dezvoltă de cinci ori mai încet ca pregătirile militare, Hoffman folosea una din acele turnuri de frază care sînt apanajul diplomației: «... pare că problema dezvoltării nu a obținut dreptul la prioritate totală». După cum se vede, nici măcar la prioritate... parțială.

Problema este într-adevăr extrem de serioasă. Prăpastia (expresia la modă este decalajul) ce s-a creat pe plan economic între țările capitaliste avansate și țările în curs de dezvoltare din Asia, Africa și America latină constituie unul din rezultatele cele mai dramatice ale exploatarei coloniale. Același Hoffman făcea socoteala în publicația «Saturday Review» că în timp ce țările industriale au avut în 1965 un produs social total de aproximativ 1 400 miliarde dolari, țările în curs de dezvoltare au avut 250 miliarde dolari, deși populația lor este de două ori mai numeroasă.

La aceasta să adăugăm faptul că populația celor trei continente sărace crește într-un ritm deosebit de rapid astfel încît, pe baza natalității actuale, ea va fi în 1980 cu 58% mai mare în America latină, cu 48% în Africa și cu 30% în Asia.

Rezultatul destul de sumbru este că ritmul anual de creștere economică pe cap de locuitor în lumea a treia se reduce la 1%, iar cu acest ritm ea nu va atinge la sfîrșitul secolului nici măcar un venit anual mediu pe cap de locuitor de 200 dolari. Dacă ținem seama că venitul anual mediu în S.U.A. pe cap de locuitor este de 2 500 dolari, se înțelege mai bine de ce americanii au denumit acest fenomen «explozia populației». Iată ce scrie James Reston în această privință: «Ar fi imposibil să exagerăm teama simțită aici cu privire la buclucul politic ce se va produce în țările suprapopulate și subnutrite ale lumii». Ziaristul american prevede un așa-zis «război de clasă între națiunile bogate și cele sărace», perspectivă care nu pricinulește un prea mare entuziasm nici la Washington, nici în alte capitale occidentale.

Dar despre ce fel de «bucluc politic» vorbește Reston?

Chestiunea se reduce în esență la între-

barea legitimă: oare se vor mulțumi popoarele din Asia, Africa și America latină să rămîină în cadrul sistemului economic capitalist, care le condamnă la foamete și mizerie în prezent și la o perspectivă atât de puțin promițătoare în viitor?

La toate conferințele internaționale privind subdezvoltarea se semnalează că prețurile mașinilor industriale pe piața capitalistă cresc continuu, în timp ce prețurile materiilor prime au înregistrat scăderi simțitoare. Potrivit unor calcule ale O.N.U., ca rezultat al acestui schimb neechivalent, țările în curs de dezvoltare primesc în prezent doar circa 60% din produsele industriale pe care le primeau la începutul secolului. În Occident este la modă teoria «cercului vicios» în care s-ar afla țările în curs de dezvoltare. După economistul Viner, nivelul redus al venitului și compoziția organică scăzută a capitalului din aceste țări împiedică formarea de economii ale populației și duc la menținerea investițiilor la un nivel scăzut.

Lipsa de investiții frînează la rîndul ei creșterea venitului și determină îngustimea pieței interne. În acest fel țările în curs de dezvoltare ar fi condamnate să se învîrtă într-un cerc vicios. De fapt respectiva teorie dă vina pentru înapoiere tot pe aceste țări și caută să scoată basma curată pe imperialiști. Concluzia lui Viner: cauza sărăciei unei populații este sărăcia ei. Adevărul este că lipsa de capitaluri, nivelul scăzut al acumulării sînt o consecință directă a faptului că o bună parte a venitului național produs în aceste țări se scurge în străinătate sub forma profiturilor încasate de monopolurile străine. În raportul Comisiei Economice O.N.U. pentru America latină se arată că investițiile de capital american în țările latino-americane au atins cifra de 11 miliarde dolari, în timp ce beneficiile și dividendele încasate de pe urma acestora se ridică la 13 miliarde dolari. Deci un profit net de 2 miliarde dolari. Este evident că dacă acești bani n-ar lua direcția nord și ar rămîine investiți în sud n-ar mai fi vorba de nici un «cerc vicios».

Calea radicală, sigură, pentru lichidarea înapoierii economice o constituie crearea unei industrii proprii, industrializarea. Iar pentru a ieși din acest «cerc vicios» țările în curs de dezvoltare luptă să-și cucerească independența economică, să devină stăpîne pe bogățiile lor. Industrializarea și independența economică formează de fapt o unitate dialectică în care una condiționează și generează pe cealaltă.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — înt. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI 41 505

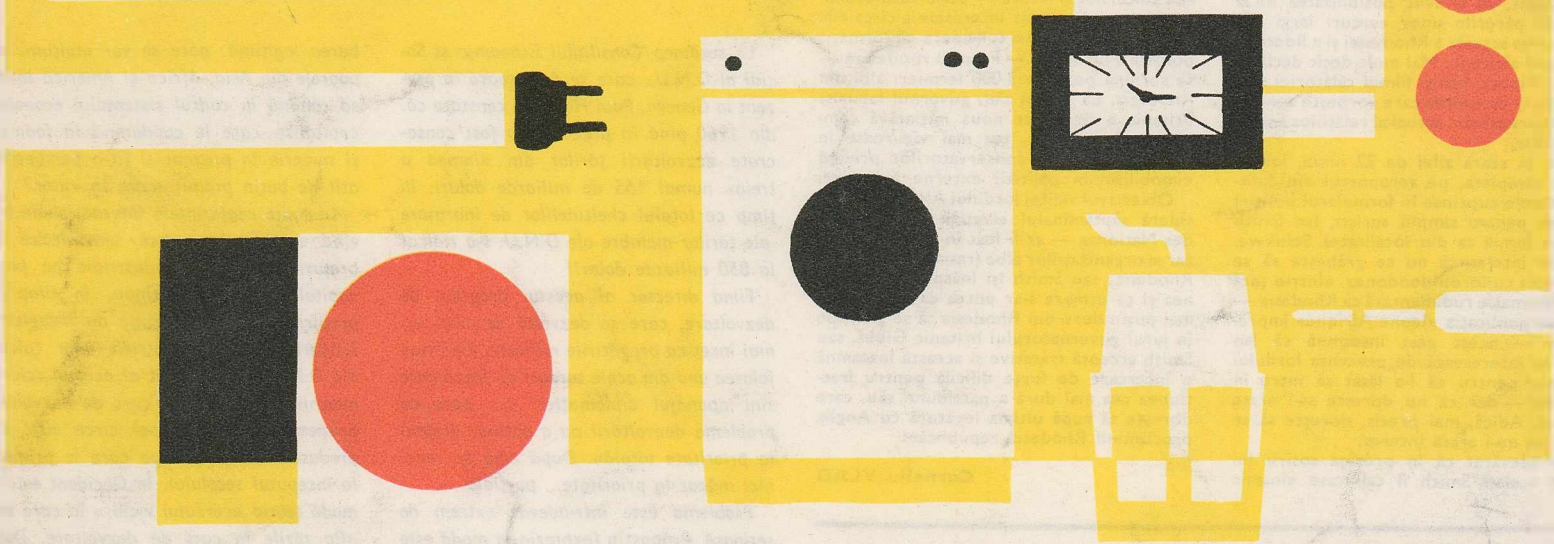
Pentru a ușura circulația și a micșora pericolul de accidente, autoritățile din Tokio au hotărît construirea unui drum suspendat într-un loc de mare trafic (60 000 vehicule zilnic) — stația Shinjuku. Lucrările au început în decembrie anul trecut, fiind terminate după șase luni.

Un astfel de «zid» de apă, cu o lungime de o milă, asemeni celui experimentat recent în pădurea Kielder (Northumberland — Anglia) ar putea salva orice pădure de la distrugere în cazul unui incendiu — afirmă agenția londoneză «Keystone», care ne transmite fotografia. Apa țîșnește din peste 350 de orificii făcute într-un furtun special și se răspîndește la cițiva metri de fiecare parte a furtunului.

O privire panoramică asupra Münchenului de la o înălțime de 200 metri... Tinăra care, agățată de păr, folosește cu dezinvoltură oceanel este fiica clovnului Peter Bento de la ciroul Krone și realizează în fiecare seară un număr similar sub cupola ciroului.

VIZITAȚI MAGAZINELE O.C.L. TEHNOMETAL DIN BUCUREȘTI

care vă oferă un bogat sortiment de: frigider, mașini de spălat rufe, mașini de cusut, aspiratoare de praf, aparate de televiziune, aparate de radio, magnetofone, picupuri, variate sortimente de articole de menaj pentru sufragerie și bucătărie, articole electrotehnice, aparate foto, ceasuri, articole muzicale, motorete, biciclete, vopsele, chimicale și diverse alte produse de uz casnic și gospodăresc.

Tot sortimentul pieselor de schimb necesare reparării bunurilor de folosință îndelungată se desface prin magazinele specializate, în care activează personal cu înaltă calificare.

